

**ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
„ДР МИЛАН ЈОВАНОВИЋ БАТУТ”**

ЦЕНТАР ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ И КОНТРОЛУ БОЛЕСТИ



ИЗВЕШТАЈ

**О ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА У 2009. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**



БЕОГРАД, април 2010.

ИЗВЕШТАЈ САЧИНИЛИ:

Др Горанка Лончаревић

Прим. др Нада Милић

Др Бојана Гргић

Прим. др сц. мед. Верица Илић-Влатковић

Др Данијела Симић

Др Јелена Обреновић

Др Дарко Булатовић

Мс Кристина Секе, дипл. инж. организације

Тања Мутавцић, инж. статистике

Лектура и коректура: мр Тамара Груден

САДРЖАЈ:

ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2009. ГОДИНИ ..	4
РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	10
ЦРЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ.....	17
ЗООНОЗЕ.....	26
ВЕКТОРСКЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ.....	31
ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ	33
ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ПОЛНИМ ПУТЕМ.....	34
ВИРУСНИ ХЕПАТИТИСИ	44
ОСТАЛЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	48
ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У 2009. ГОДИНИ.....	50
БОЛНИЧКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЕПИДЕМИЈЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА	54
ДОДАТАК: ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2009. ГОДИНИ	60
ПРИЛОГ	69

ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2009. ГОДИНИ

Извештај о кретању заразних болести у Републици Србији у 2009. години урађен је према подацима из годишњих извештаја 22 института/завода за јавно здравље у Србији, који су надлежни на територији 25 округа, а на основу Закона о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС” 125/04, чл. 14) и Правилника о пријављивању заразних болести и других случајева утврђених Законом о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС” 98/05, чл. 21) и односи се на 70 заразних болести које се обавезно пријављују.

На територији Републике Србије, без података из Косова и Метохије, у 2009. години пријављено је укупно 431.666 оболелих лица од заразних болести, са инциденцијом од 5872,83 на 100.000 становника (табела 1), што је највећа вредност у посматраном петогодишњем периоду. Укупан број пријављених случајева заразних болести у Србији у односу на 2008. годину већи је за 22,05% (431.666 у 2009. години у односу на 353.670 колико је пријављено претходне године).

Ако се анализира структура пријављених заразних болести у 2009. години, уочава се да постоји већи број пријављених стрептококних болести и грипа, што је последица епидемије пандемијским сојем вируса грипа, која је проглашена епидемијом од већег епидемиолошког значаја за територију Републике Србије, од стране министра здравља 11.11.2009. године.

Табела 1. Број оболелих од заразних болести и инциденција на 100.000 становника, на територији Републике Србије, у периоду 2005–2009. година

Год.	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Број приј.	Инц.	Број приј.	Инц.	Број приј.	Инц.
2005.	58.639	1072,8	31.556	1552,0	90.195	1202,9
2006.	96.807	1783,5	97.331	4835,3	194.138	2609,1
2007.	210.480	3891,31	112.972	5641,27	323.452	4364,15
2008.	234.251	4345,97	119.419	5996,41	353.670	4791,25
2009.	310.643	5783,89	121.023	6114,16	431.666	5872,83

Према подацима за 2009. годину стопа инциденције за туберкулозу у Србији била 22,17 на 100.000 становника, што значи да је достигнут основни циљ пројекта „Контрола туберкулозе у Србији кроз спровођење ДОТС (директно опсервиране терапије) стратегије” (стопа инц. испод 25/100.000).

У 2009. години пријављено је 15.600 случајева запаљења плућа, што је нешто ниже у односу на претходну годину.

У Републици Србији, у 2009. години, од последица акутних заразних болести умрло је 245 лица, морталитет је износио 3,32/100.000 (табела 3), што је повећање у односу на 2008. годину (када је умрло 212 лица са морталитетом од 2,87/100.000).

Анализом појединачних узрока смрти који су приказани на табелама у прилогу овог извештаја, уочава се да је највећи број умрлих од грипа (52), ТБЦ (51), септикемија (47 случајева), болести HIV (25) и пнеумонија (22).

Табела 2. Акутне заразне болести, плућна туберкулоза и грип у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Год.	Заразне болести		Туберкулоза		Грип	
	Број обол.	Инц.	Број обол.	Инц.	Број обол.	Инц.
2005.	90.195	1202,9	2235	29,80	21.163	282,24
2006.	194.138	2609,1	2177	29,03	9212	122,85
2007.	323.452	4364,15	2018	27,22	56.245	758,88
2008.	353.670	4791,25	1841	24,94	69.129	936,50
2009.	431.666	5872,83	1630	22,17	117.958	1604,82

Табела 3. Број умрлих и mortalитет од заразних болести на 100.000 становника, на територији Републике Србије, у периоду 2005-2009 година

Год.	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Број умрлих	Стопа морт.	Број умрлих	Стопа морт.	Број умрлих	Стопа морт.
2005.	149	2,72	84	4,13	233	3,1
2006.	136	2,51	67	3,33	203	2,73
2007.	151	2,79	80	3,99	231	3,11
2008.	142	2,63	70	3,51	212	2,87
2009.	159	2,95	86	4,34	245	3,32

Табела 4. Специфични mortalитет од заразних болести на територији Републике Србије, у 2009. години

Узраст	Број умрлих	Мт 1:100.000
0	17	24,93
1-19	8	0,53
20-59	100	2,42
60 и више	120	7,24
УКУПНО	245	3,32

Дистрибуција умрлих према узрасту у 2009. години (табела 4), показује да је највиша специфична стопа mortalитета од заразних болести код деце у првој години живота и износи 24,93/100.000, што је више него двоструко већа од вредности регистроване у истој узрасној категорији 2008. године (10,13/100.000). Последњи пут је највиша стопа mortalитета регистрована код деце у узрасту одојчета 2004. године (16,6/100.000), као последица бољег пријављивања септикемија као узрока смрти. У 2009. години тринаест одојчади умрло је од последица септикемије, а по једно од салмонелозног ентеритиса, неспецифичног бактеријског менингитиса, грипа и неонаталног тетануса. У најстаријем узрасту, 60 и више година, регистрована је готово иста специфична стопа mortalитета (7,24/100.000) као претходне године (7,62/100.000). Водећи узроци смрти у овој узрасној категорији су плућна туберкулоза, септикемије и грип. Најнижа стопа

морталитета је у узрасту 1–19 година (0,53/100.000), и виша је за 26,4% у односу на 2008. годину (0, 39/100.000).

Оболевање од болести превентабилних вакцинама пријављено је код 302 лица (нешто мање у односу на 2008. годину, када је пријављено 313 лица), са учешћем у укупном оболевању од 0,07% (у 2008. години учешће је износило 0,08%).

У 2009. години највише је пријављено оболелих од паротитиса који су регистровани у епидемијској форми (од 262 регистрована случаја у епидемијама је 155). Током 2009. године оболело је од паротитиса 114 особа на територији Сремског округа, као део епидемије која је отпочела у јулу 2009. и трајала све до краја године. Од укупног броја оболелих у епидемијама анализом вакциналног статуса 44% чине невакцинисане особе, 13% је било хоспитализовано, а највиша инциденција се бележи у узрасту 7–19 година.

После 10 година регистрован је први случај неонаталног тетануса са смртним исходом на територији Пчињског округа у ромској популацији (табела 5).

Табела 5. Оболевање од болести превентабилних вакцинама, у Републици Србији, у 2009. години

Обољење	Централна Србија	Војводина	Република Србија
<i>Poliomyelitis</i>	0	0	0
<i>Pertussis</i>	3	2	5
<i>Morbilli</i>	1	0	1
<i>Mumps</i>	153	109	262
<i>Rubella</i>	26	1	27
<i>Tetanus neonatorum</i>	1	0	1
<i>Tetanus</i>	4	2	6
УКУПНО	188	114	302

На основу броја пријављених заразних болести у току 2009. године првих десет заразних обољења су приказани на табели 6. У односу на 2008. годину редослед учесталости болести није промењен, доминира група стрептококних болести.

Табела 6. Првих десет заразних болести на територији Републике Србије, у периоду 2006–2009. година

Обољење	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Pharyngitis streptococcica</i>	II	I	I	I
<i>Influenza</i>	V	III	II	II
<i>Tonsillitis streptococcica</i>	I	II	III	III
<i>Varicella</i>	III	IV	IV	IV
<i>Pneumonia</i>	VI	V	V	V
<i>Diarrhoea et gastroenteritis causa inf. suspecta</i>	IV	VI	VI	VI
<i>Infectiones intestinales bact. alie</i>	VII	VII	VII	VII
<i>Scabies</i>	VIII	VIII	VIII	VIII
<i>Scarlatina</i>	IX	IX	IX	IX
<i>Intoxicaciones alimentarie bacteriales</i>	X		X	
<i>Salmonellosis</i>	II	X		X

Доминантност групе респираторних заразних болести у укупном оболевању становништва Републике Србије задржана је и у 2009. години са учешћем од 93,5%.

У групи цревних заразних болести дошло је до пада броја пријављених случајева у 2009. години у односу на 2008. годину (за 31,4%), пре свега услед смањеног броја оболелих од дијареја и гастроентеритиса претпостављено заразних, неспецифицираних бактеријских цревних инфекција, бактеријских алиментарних интоксикација и акутног хепатитиса А. Регистрован је један случај трбушног тифуса код особе која се вратила са туристичког путовања, и два случаја трбушног паратифуса.

У групи зооноза дошло је до пада броја регистрованих случајева у 2009. години у односу на 2007. (236 према 303) услед пада броја оболелих од антракса, трихинелозе, лептоспирозе, токсоплазмозе, ехинокозе и туларемије. Повећан број оболелих је регистрован код хеморагијске грознице са бубрежним синдромом, бруцелозе и кју грознице. У 2009. години пријављен је један случај кожног антракса са територије Топличког округа, и један случај неонаталног тетануса са смртним исходом у Пчињском округу.

У групи векторских заразних болести у 2009. регистрована је већа инциденција (12,76/100.000) у односу на 2008. годину (11,88/100.000) као последица повећаног броја оболелих од лајмске болести (6,6% већи број оболелих у односу на претходну годину).

Током 2009. године регистроване су 2254 особе оболеле од заразних болести које се преносе полним путем (за 11% мање у односу на 2008. годину, када је регистровано 2526 случајева) са учешћем у укупном оболевању од заразних болести од 0,5% (0,7% у 2008. години). У односу 2008. годину регистровано је мање оболелих од гениталне хламидијазе, а већи број оболелих од сифилиса, гонореје и *AIDS*-а, при чему пријављени случајеви не приказују реално стање, како због непознатог степена подрегистрације тако и због инсуфицијентног пријављивања из приватног здравственог сектора.

У 2009. години је регистровано 1073 случаја вирусних хепатитиса што је за 222 случаја мање него у 2008. години. Најнижа узрасто-специфична инциденција је регистрована у узрасту од годину дана до 14 година, а највиша у узрастима 20-29 и 30–39 година. За више од половине свих пријављених случајева акутног хепатитиса Б (54,35%) није познат начин трансмисије, док је медицинска интервенција као претпостављени начин преноса узрочника пријављена код 19,86% оболелих особа.

У 2009. години у групи осталих заразних болести регистровано је 658 случајева септикемије, што представља пораст за 32% у односу на претходну годину (500 случајева). Највеће узрасно-специфичне инциденције регистроване су међу децом узраста до годину дана (318,32/100.000) и узраста 1–6 година (12,02/100.000), где је пријављен 271 случај (41% свих оболелих од сепси у Републици Србији). У узрасној групи 50 и више година пријављено је 275 случајева септикемије (42% свих оболелих) са узрасно-специфичном инциденцијом од 9,80/100.000. Такође, у 2009. години је регистрован један потврђени случај оболевања са смртним исходом од *Creatzfeldt-Jakob*-ове болести на територији Колубарског округа код особе мушког пола узраста преко 60 година.

У току 2009. године на територији Републике Србије регистровано је 246 епидемија заразних болести што је нешто мањи број него у 2008. години (259), са два и по пута већим бројем оболелих лица. У 2009. години оболело је 66.484, док је у 2008. години оболело 27.073 лица. Доминирају породичне епидемије, пут преноса је храна а узрочник *S. enteritidis*.

Подаци о надзору над болничким инфекцијама прикупљени су од стационарних здравствених установа. Према локализацији, најучесталије су инфекције мокраћног система (35%). Лабораторијску потврду има 90% регистрованих болничких инфекција у односу на претходну годину када је лабораторијску потврду имало 73% БИ. Најучесталији узрочници су грам негативни микроорганизми. Као и у претходном четворогодишњем периоду, највећа преваленција болничких инфекција се региструје на одељењима интензивне неге. У 2009. години септикемије су водеће група у епидемијама БИ. Најчешћи пут преноса у епидемијама БИ је контакт.

ЗАКЉУЧАК

Заразне болести на територији Републике Србије, без података за територију Косова и Метохије, у 2009. години имале су следеће карактеристике:

- Број пријављених заразних болести је у порасту у односу на 2009. годину, инциденција је износила 5872,83 /100.000 становника (према 4791,12 у 2008. години), што се објашњава побољшаним надзором над кретањем заразних болести у оквиру успостављеног система пријављивања и извештавања.
- Одржала се доминантност групе респираторних заразних болести у укупном оболевању са учешћем од 93,5%.
- Приватан здравствени сектор и даље не пријављује заразне болести.
- У рангу десет најчешћих заразних обољења структура је била непромењена у односу на 2008. годину, доминирала је група стрептококних болести.
- Од последица акутних заразних болести умрло је 245 лица, стопа морталитета од 3,32/100.000 становника је већа у односу на 2008. годину, када је умрло 212 лица са стопом морталитета 2,87/100.000.
- Водећи узроци смрти од заразних болести били су грип (укупно је умрло 52 лица), туберкулоза (51), септикемија (47), смртни исходи повезани са болестима HIV-а (25 умрлих) и пнеумоније (22).
- Дистрибуција умрлих према узрасту у 2009. години, показује да је највиши специфични морталитет од заразних болести код деце у првој години живота (24,93/100.000), а најнижи специфични морталитет је у узрасту 1–19 година (0,53/100.000).
- Пријављен је један случај особе оболеле и умрле од Кројцфелд-Јакобове болести са територије централне Србије.

- Оболевање од болести превентабилних вакцинама пријављено је код 302 лица са учешћем у укупном оболевању од 0,07%, уз примедбу да је највећи број регистрованих појединачних случајева био без лабораторијске потврде.
- Године 2002. проглашена је ерадикација дечије парализе на територији Европе, и од 1996. године није регистрован аутохтони случај ове болести.
- Одржано је одсуство случајева дифтерије и хуманог беснила.
- Регистрован је један случај тетануса новорођенчади после 10 година.
- Имајући у виду епидемиолошке карактеристике неких вакцинама превентабилних болести, проблеме у диференцијалној дијагнози, лабораторијској дијагностици, анализиране и процењене обухвате одређеним вакцинама по Правилнику, намеће се закључак да слика о кретању ових болести није реална.

На основу свега изнетог, следи закључак да је епидемиолошка ситуација заразних болести на територији Републике Србије у 2009. години била несигурна и због проглашене епидемије пандемијског грипа епидемијом од већег епидемиолошког значаја.

РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2009. години у Републици Србији је регистровано 403.818 оболелих од респираторних заразних болести, са инциденцијом 5493,96/100.000 (табела 1, 2 и 3). У укупном оболевању респираторна група болести учествује са 93,5% (графикон1).

Табела 1. Респираторне заразне болести у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Морталитет (Мг)
2005.	60.921	812,50	107	1,43
2006.	156.462	2102,77	98	1,32
2007.	287.098	3873,65	145	1,96
2008.	316.887	4292,94	110	1,49
2009.	403.818	5493,96	147	1,99



Графикон 1

У односу на структуру оболевања *Tonsilitis streptococcica*, *Influenza* и *Pharyngitis streptococcica*, чине 85,3% свих оболелих у овој групи болести (табела 4).

У 2009. години пријављено је 1630 особа оболелих од свих облика туберкулозе (инц.22,17/100.000) а 93,7% чинила је туберкулоза респираторних органа (1530 оболелих; инц. 20,81/100.000) (графикон 2 и табеле 3, 3а).

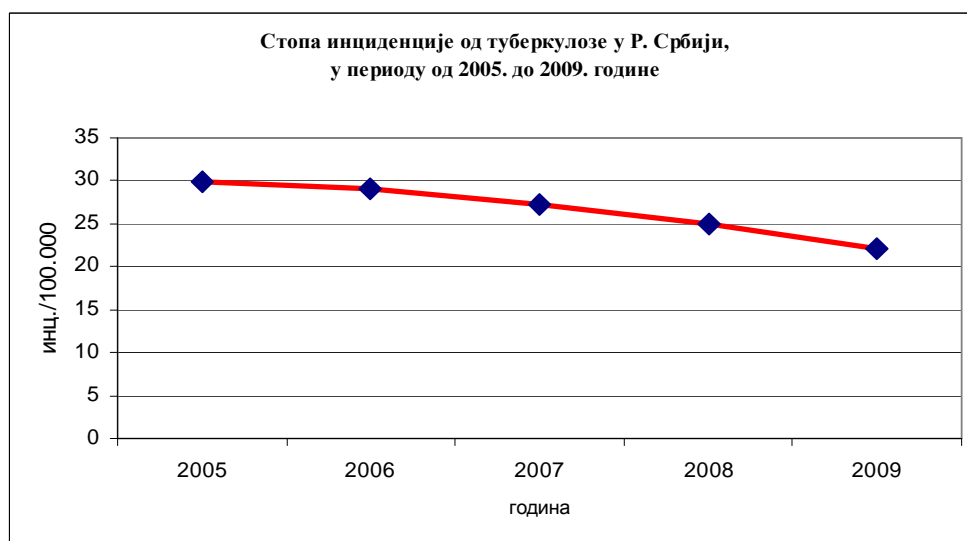
Обољења из ове групе, као узрок смртног исхода региструју се у 147 случајева, са морталитетом од 1,99 и леталитетом од 0,036%. У 52 случаја (35,4%) је *Influenza*, *Tuberculosis* са 51 случајем, следе са 11 случајева *Pneumonia bacterialis* и са 10 случајева *Pneumonia viralis* (табела 6).

Табела 2. Број оболелих и инциденција од респираторних заразних болести у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Morbilli</i>	Оболели	2	2	201	3	1
	Инц/100.000	0,03	0,03	2,71	0,04	0,01
<i>Pertusis</i>	Оболели	4	5	3	6	5
	Инц/100.000	0,05	0,07	0,04	0,11	0,07
<i>Varicella</i>	Оболели	39.691	38.173	49.476	42.961	36.642
	Инц/100.000	529,35	509,1	667,55	582,0	498,51
<i>Rubella</i>	Оболели	153	77	41	23	27
	Инц/100.000	2,04	1,03	0,55	0,31	0,37
<i>Parotitis epidemica</i>	Оболели	93	52	80	277	262
	Инц/100.000	1,24	0,70	1,08	3,75	3,56
<i>Scarlatina</i>	Оболели	2559	3214	3912	2630	2422
	Инц/100.000	34,13	43,19	52,78	35,63	32,95
<i>Morbus meningococcica</i>	Оболели	46	43	14	4	12
	Инц/100.000	0,61	0,57	0,19	0,05	0,16
<i>Meningitis bacterialis</i>	Оболели	295	203	197	180	181
	Инц/100.000	3,93	2,7	2,65	2,43	2,46
<i>Hemophilus influenzae</i>	Оболели	33	17	28	12	/
	Инц/100.000	0,44	0,23	0,38	0,16	/
<i>Mononucleosis infectiva</i>	Оболели	1956	2147	2609	2650	2337
	Инц/100.000	26,09	28,85	35,20	35,90	31,79
<i>Tonsilitis* et pharing.** streptococcica</i>	Оболели	7581* 1571**	44.931* 43.222**	68.577* 86.675**	110.130* 68.451**	83.979* 142.692**
	Инц/100.000	101,11* 20,95**	603,85* 580,88**	925,27* 1169,46**	1491,96* 927,32**	1142,54* 1941,33**

Табела 3. Број оболелих и инциденција од туберкулозе у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Tuberculosis</i>	Оболели	2235	2177	2018	1841	1630
	Инц/100.000	29,80	29,03	27,22	24,94	22,17



Графикон 2

Табела 3а. Број оболелих и инциденција од туберкулозе према локализацији, у Републици Србији од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Tuberculosis</i> пулмонарна	Оболели	2106	2017	1867	1711	1530
	Инц/100.000	28,08	26,9	25,19	23,17	20,81
<i>Tuberculosis</i> екстрапулмонарна	Оболели	129	160	151	130	100
	Инц/100.000	1,72	2,13	2,03	1,76	1,36
УКУПНО	Оболели	2235	2177	2018	1841	1630
	Инц/100.000	29,80	29,03	27,22	24,94	22,17

Табела 4. Учешће појединих респираторних заразних болести у Републици Србији, у 2009. години

Ранг	Респираторна заразна болест	Број оболелих	% учешћа
1	<i>Pharyngitis streptococcica</i>	142.692	35,33
2	<i>Influenza</i>	117.958	29,21
3	<i>Tonsillitis streptococcica</i>	83.979	20,80
4	<i>Varicella</i>	36.642	9,07
5	<i>Pneumonia bacterialis</i>	9988	2,47
6	<i>Pneumonia viralis</i>	5221	1,30
7	<i>Scarlatina</i>	2422	0,60
8	<i>Mononucleosis infectiva</i>	2337	0,58
9	<i>Tuberculosis</i>	1630	0,40
10	<i>Parotitis</i>	262	0,06

Табела 5. Дистрибуција умрлих, по узрасту и полу од респираторних заразних болести у Републици Србији у 2009. години

Узраст/пол	0	1	2	3	4	5	6	7-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+	Укупно
Мушки	1			1						1		3	2	8	38	54
Женски	1													4	14	19
УКУПНО	2			1						1		3	2	12	52	73*

* 147 (74 пријављено из група болести које се пријављују збирном пријавом)

У односу на узрасну дистрибуцију у овој групи болести (73*умрлих), смртни исход се најчешће региструје у узрасту 60 и више година (71,2% од свих умрлих), затим следи група од 50 до 59 година (16,4%) тако да ове две узрасне групе чине 87,6% од свих умрлих. Заступљеност мушког пола је већа у односу на женски пол (табела 5).

Табела 6. Број умрлих, морталитет (Мт) и леталитет (Лт) од респираторних заразних болести у Републици Србији у 2009. години

Болест	2009.		
	Умрли	Мт	Лт
<i>Tuberculosis</i>	51	0,69	5,47
<i>Sepsa acuta meningococcica</i>	2	0,03	25,00
<i>Meningitis pneumococcica</i>	2	0,03	14,29
<i>Meningitis staphylococcica</i>	1	0,01	25,00
<i>Meningitis bacterialis non spec.</i>	17	0,23	11,26
<i>Influenza</i>	52	0,70	8,43
<i>Pneumonia viralis</i>	10	0,14	0,19
<i>Pneumonia bacterialis</i>	11	0,15	0,11
<i>Pneumonia interstitiales aliae</i>	1	0,01	2,08
УКУПНО	147	1,99	0,036

Табела 7. Инфлуенца у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Етиологија
2005.	21.163	282,24	A(H3N2) * B/Shangaj/361/like
2006.	9 212	122,85	A (H1) и B*
2007.	56.245	758,88	A (H1), A (H3) * и B
2008.	69.129	936,50	A (H1)* и B
2009.	117.958	1604,82	A (H1)v

* Доминантни вирус инфлуенце у сезони

Светска здравствена организација је у априлу 2009. године поводом појаве новог соја вируса грипа А (H1N1) прогласила у јуну месецу фазу 6 пандемије. Први регистровани случај оболевања од новог вируса грипа А (H1N1) потврђен је у референтној лабораторији за респираторне вирусе и грип Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак” 24. јуна 2009. (импортован случај).

У 2009. години лабораторијски је потврђено 617 случајева од којих је 52 умрло. Након првог смртог исхода крајем октобра и пријаве епидемија са неколико округа, епидемиолошка ситуација је оцењена као неповољна са тенденцијом даљег погоршања.

На основу овако процењене епидемиолошке ситуације министар здравља је 11. новембра 2009. прогласио епидемију пандемијског грипа епидемијом од већег епидемиолошког значаја за територију Републике Србије.

Стрептококни фарингитис, тонзилитис и шарлах (*Pharyngitis streptococcica*, *Tonsilitis streptococcica* и *Scarlatina*)

У Републици Србији, у 2009. години је пријављено 83.979 оболелих са инц. 1142,54/100.000, под дијагнозом *Tonsilitis streptococcica*. Са дијагнозом *Pharyngitis streptococcica* 142.692 оболелих са инц. 1941,33/100.000. Регистровано је 2422 оболелих од *Scarlatina* са инц. 32,95/100.000 (табела 2).

Сва три обољења пријављују се путем збирне пријаве. У односу на претходни период повећан је број регистрованих *Tonsilitis streptococcica* и *Pharyngitis streptococcica* (табела 2).

Менингококна болест (*Morbus meningococcica*)

Укупан број пријављених случајева менингококне болести у 2009. години у Републици Србији износи 12, са инциденцијом од 0,16/100.000, што је четвороструко више у односу на претходну годину. У централној Србији оболелих је осам а у Војводини-двоструко мање четири, са инциденцијом од 0,15/100.000 и 0,20/100.000 (табела 8). Нису регистровани смртни случајеви.

Табела 8. Број оболелих и инциденција менингококне болести у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Територија	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.	
	Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000	
Централна Србија	37	0,68	32	0,58	12	0,22	3	0,06	8	0,15
Војводина	9	0,44	11	0,54	2	0,10	1	0,05	4	0,20
Република Србија	46	0,61	43	0,57	14	0,19	4	0,05	12	0,16

Бактеријски менингитиси (*Meningitis bacterialis*)

У 2009. години у Републици Србији регистрован је укупно 181 случај бактеријског менингитиса са инциденцијом од 2,46/100.000. У централној Србији број оболелих износи 151 са инциденцијом од 2,05/100.000, а у Војводини 30 случајева, са инциденцијом од 1,51/100.000 (табела 9).

Табела 9. Број оболелих и инциденција бактеријских менингитиса у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Територија	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.	
	Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000	
Централна Србија	210	3,84	147	2,68	150	2,77	141	2,61	151	2,05
Војводина	85	3,84	56	2,75	47	2,34	39	1,95	30	1,51
Република Србија	295	3,93	203	2,7	197	2,65	180	2,43	181	2,46

Од укупно 20 пријављених леталних исхода (Мт=0,27 и Лт=11,05%) у Републици Србији, 17 је регистровано у централној Србији, а три у Војводини (табела 10).

Табела 10. Бактеријски менингитиси у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године, број умрлих, морталитет (Мт) и леталитет (Лт)

Болест	2005.			2006.			2007.			2008.			2009.		
	у.	Мт	Лт	у.	Мт	Лт	у.	Мт	Лт	у.	Мт	Лт	у.	Мт	Лт
<i>Meningitis bacterialis</i>	1	0,01	2,27	20	0,26	9,85	24	0,32	12,18	4	0,05	2,22	20	0,27	11,05

Инфективна мононуклеоза (*Mononucleosis infectiva*)

Број пријављених случајева инфективне мононуклеозе у 2009. години износи 2337, са инц. 31,79/100.000. На територији централне Србије регистровано је 1793 случајева, са инц. 33,38/100.000, а у Војводини 544 са инц. 27,48/100.000 (табела 11).

Табела 11. Инфективна мононуклеоза у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године, број оболелих и инциденција

Година	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Оболели	Инц/100.000	Оболели	Инц/100.000	Оболели	Инц/100.000
2005.	1426	26,09	530	26,08	1956	26,09
2006.	1553	28,61	594	29,51	2147	28,85
2007.	2016	37,27	593	29,61	2609	35,20
2008.	1986	36,85	664	33,34	2650	35,90
2009.	1793	33,38	544	27,48	2337	31,79

Запаљење плућа (*Pneumonia viralis et bacterialis*)

Запаљење плућа пријављује се збирном пријавом. У 2009. години број пријављених случајева *Pneumonia bacterialis* је 9988 са инциденцијом од 135,89/100.000 на нивоу Републике Србије, док је број пријављених случајева *Pneumonia viralis* 5221 са инциденцијом од 71,03/100.000 (табела 12). Скок инциденције у 2007. и 2008. години пријављених случајева може се тумачити као последица збирног пријављивања (табела 13 и графикон 3).

У Републици Србији пријављено је 11 леталних исхода од *Pneumonia bacterialis* (Мт=0,15 и Лт=0,11%) и 10 леталних исхода од *Pneumonia viralis* (Мт=0,14 и Лт=0,19%).

Табела 12. Запаљења плућа у Републици Србији у 2009. години, број оболелих, умрлих, инциденција, морталитет и леталитет

Болест	Оболели/Инц.		Умрли/Мт/Лт		
<i>Pneumonia viralis</i>	5221	71,03	10	0,14	0,19
<i>Pneumonia streptococcica</i>	225	3,06	/	/	/
<i>Pneumonia per Haemophilum influenzae</i>	166	2,26	/	/	/
<i>Pneumonia bacterialis</i>	9988	135,89	11	0,15	0,11
УКУПНО	15.600	212,23	21	0,28	0,14

Табела 13. Број оболелих и инциденција од запаљења плућа у Републици Србији, у периоду од 2006. до 2009. године

Болест		2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Pneumonia viralis et bacterialis</i>	Оболели	12.887	16.839	18.586	15.600
	Инц/100.000	173,20	227,19	251,78	212,23



Графикон 3

Према узрасној дистрибуцији, највише оболелих (6124) односно 39,3% пријављено је у узрасној групи од 25 до 59, следи група преко 60 година са 4038 оболелих (25,9%), независно од етиологије (и бактеријска и вирусна запаљења плућа).

ЦРЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У укупном броју оболелих од заразних болести у 2009. години цревне заразне болести заузимају друго место, са учешћем у структури од 4,1%.

У 2009. години у Републици Србији пријављено је 17.655 лица оболелих од цревних заразних болести (инциденција 240,20/100.000) и 11 умрлих особа (морталитет 0,15/100.000) (табеле 1 и 3). Стопа инциденције цревних заразних болести регистрована у 2009. години најнижа је у посматраном петогодишњем периоду. У централној Србији пријављено је 13.070 (74%, инциденција 243,35/100.000) оболелих од цревних заразних болести, а у Војводини 4585 (26%), при чему је нижа инциденција регистрована у Војводини (231,64/100.000) (табела 2).

Смртни случајеви регистровани су код оболелих од: *Enteritis salmonellosa* (3), *Salmonellosis septica* (1), *Enterocolitis per Clostridium difficile* (4), *Infectio intestinalis bacterialis non specificata* (1), *Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta* (1) и *Meningitis enteroviralis* (1).

У односу на претходну годину, у 2009. години регистрован је значајан пад броја оболелих од цревних заразних болести (за 31,4%), док је број умрлих особа готово исти (табеле 1 и 3).

Табела 1. Број оболелих и инциденција цревних заразних болести у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Typhus abdominalis</i> A01	Об.	0	0	0	0	1
	Инци./100.000	0	0	0	0	0,01
<i>Paratyphus B</i> A01.2	Об.	0	0	0	1	2
	Инци./100.000	0	0	0	0,01	0,02
<i>Shigelloses</i> A03	Об.	106	132	203	223	102
	Инци./100.000	1,41	1,76	2,73	3,02	1,38
<i>Infectiones intestinales bacteriales aliae</i> A04	Об.	6441	7056	5538	5910	4572
	Инци./100.000	85,90	94,11	74,72	80,06	62,2
<i>Salmonellosis</i> A02	Об.	2280	2505	2760	1766	2046
	Инци./100.000	30,41	33,41	37,23	23,92	27,83
<i>Hepatitis viralis non determinata</i> B19	Об.	211	163	158	118	56
	Инци./100.000	2,81	2,17	2,13	1,59	0,76
<i>Hepatitis viralis acuta A</i> B15	Об.	1042	1146	2860	2042	445
	Инци./100.000	13,90	15,28	38,59	27,66	6,05
<i>Intoxicaciones alimentariae bacteriales</i> A05	Об.	3449	3210	2429	2369	1448
	Инци./100.000	46,00	42,81	32,77	32,09	19,7
<i>Menigitis viralis</i> A87	Об.	490	192	316	228	171
	Инци./100.000	6,54	2,56	4,26	3,09	2,32
<i>Amebiasis</i> A06	Об.	39	33	28	20	23
	Инци./100.000	0,52	0,44	0,38	0,27	0,31
<i>Botulismus</i> A05.1	Об.	10	6	19	4	7
	Инци./100.000	0,13	0,08	0,26	0,05	0,09
<i>Lambliasis</i> A07.1	Об.	346	317	264	266	209
	Инци./100.000	4,61	4,23	3,56	3,60	2,84
<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis susp.</i> A09	Об.	6.184	11.856	10.066	12.778	8.573
	Инци./100.000	82,48	158,12	135,81	173,10	116,64
УКУПНО	Об.	20.598	26.616	24.641	25.725	17.655
	Инци./100.000	274,71	354,97	332,46	348,50	240,20

У периоду од 2005. до 2009. године, највећи број оболелих од цревних заразних болести (26.616 са инциденцијом 354,97/100.000) у Републици Србији регистрован је 2006. године (табела 2).

Табела 2. Број оболелих и инциденција цревних заразних болести у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Територија		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	Об.	15.304	18.124	18.231	18.074	13.070
	Инц ./100.000	279,98	331,58	337,05	335,32	243,35
Војводина	Об.	5294	8492	6.410	7.651	4.585
	Инц ./100.000	258,32	417,92	320,08	384,18	231,64
Република Србија	Об.	20.598	26.616	24.641	25.725	17.655
	Инц. ./100.000	274,71	354,97	332,46	348,50	240,20

У групи цревних заразних болести најзаступљеније болести су дијареја и гастроентеритис претпостављено заразни (8573 случаја тј. 48,56%) и бактеријске цревне инфекције (4572 случаја тј. 25,89%), а следе салмонелозе (2046 случајева тј. 11,59%), бактеријске алиментарне интоксикације (1448 случајева тј. 8,21%) и акутни вирусни хепатитис А (445 случајева тј. 2,52%) (табела 3).

Табела 3. Учесталост цревних заразних болести у 2009. години

Ранг	Врста обољења	Број оболелих	Учешће (%)
1.	<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta A09</i>	8.573	48,56%
2.	<i>Infectiones intestinales bacteriales A04</i>	4572	25,89%
3.	<i>Salmonelloses A02</i>	2046	11,59%
4.	<i>Intoxicaciones alimentariae bacteriales A05</i>	1448	8,21%
5.	<i>Hepatitis acuta A B15</i>	445	2,52%
6.	<i>Lambliasis A07.1</i>	209	1,18%
7.	<i>Meningitis viralis A87</i>	171	0,97%
8.	<i>Shigelloses A03</i>	102	0,58%
9.	<i>Hepatitis virosa non determinata B19</i>	56	0,32%
10.	<i>Amoebiasis A06</i>	23	0,13%
11.	<i>Botulismus A05.1</i>	7	0,04%
12.	<i>Paratyphus B A01.2</i>	2	0,01%
13.	<i>Typhus abdominalis A01</i>	1	0,006%
УКУПНО		17.655	100,00

Највиша узрасно-специфична инциденција бактеријских интестиналних инфекција регистрована је у узрасној групи 0–4 године (232,24/100.000), а најнижа (38,47/100.000) у узрасној групи 40–49 година. Такође, у узрасној групи 0–4 године регистрована је највиша инциденција код дијареје и гастроентеритиса инфективне природе (485,49/100.000), код салмонелоза (197,95/100.000) и код шигелоза (7,74/100.000) (табела 4).

Највише узрасно-специфичне инциденције бактеријских алиментарних интоксикација регистроване су у узрасним групама 15–19 (37,2/100.000), 10–14

(30,32/100.000) и 20-29 година (29,47/100.000), док су код акутног вирусног хепатитиса А највише специфичне инциденције регистроване у млађим узрасним групама 15–19, 5–9 и 10-14 година (14,65; 14,03 и 10,1/100.000). Узрасно-специфичне стопе инциденције акутног вирусног хепатитиса А, шигелоза и бактеријских алиментарних интоксикација су знатно ниже у поређењу са узрасно-специфичним инциденцијама бактеријских интестиналних инфекција, дијареје и гастроентеритиса инфективне природе и салмонелоза (табела 4).

Табела 4. Узрасно-специфична инциденција појединих цревних заразних болести у Републици Србији у 2009. години

Узрасне групе	<i>Infectiones intest. bact.</i>		<i>Intoxicaciones aliment. bact.</i>		<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta</i>		<i>Salmonelloses</i>		<i>Shigelloses</i>		<i>Hepatitis acuta A</i>	
	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.
0 - 4	840	232,24	62	17,14	1756	485,49	716	197,95	28	7,74	14	3,87
5 - 9	317	85,55	104	28,06	939	253,43	338	91,22	25	6,74	52	14,03
10 - 14	179	45,23	120	30,32	674	170,33	93	23,5	7	1,76	58	14,65
15 - 19	246	56,5	162	37,2	649	224,63	80	18,37	4	0,91	44	10,1
20 - 29	661	65,8	296	29,47	978	97,37	176	17,52	8	0,79	88	8,76
30 - 39	448	45,08	211	21,23	817	82,21	151	15,19	6	0,6	85	8,55
40 - 49	382	38,47	155	15,61	650	65,46	118	11,88	10	1,0	51	5,13
50 - 59	497	43,58	162	14,2	754	66,12	161	14,11	9	0,78	32	2,8
>60	1002	60,52	173	10,44	1356	81,9	213	12,86	5	0,3	21	1,26

Највећи број цревних заразних болести регистрован је у летњим и раним јесењим месецима, што је и епидемиолошка карактеристика ове групе болести, тако да је од јуна до октобра регистрован 9.401 случај, односно 53,25% (табела 5).

Табела 5. Сезонско кретање цревних заразних болести у Републици Србији током 2009. године

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Цревне заразне болести	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.
	1169	1221	1252	1173	1463	1606	1910	2164	2001	1720	1142	834

Од укупног броја умрлих од свих заразних болести у 2009. години (245), од цревних заразних болести умрло је једанаест особа, односно 4,49%. У периоду 2005–2009. година од цревних заразних болести умрло је 49 особа, при чему је највећи број умрлих регистрован 2007. и 2008. године (по 12 лица са морталитетом од 0,15/100.000, односно 0,16/100.000) (табела 6).

Табела 6. Број умрлих и морталитет од цревних заразних болести у Републици Србији у периоду 2005 -2009. година

Година	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Број умрлих	7	7	12	12	11
Морталитет /100.000	0,09	0,09	0,15	0,16	0,14

Трбушни тифус (*Typhus abdominalis*)

На територији Републике Србије у 2009. години регистрован је један случај оболевања од трбушног тифуса. Оболела особа је женског пола (1979. годиште), из Београда, која је у периоду од 23.9. до 18.10.2009. године боравила у Индији и Непалу (туристичко путовање). Током боравка у поменутим земљама користила је флаширану воду за пиће, а хранила се у хотелима где је био организован смештај и другим ресторанима. На путовању са оболелом особом биле су још три особе, од којих су две у ранијем периоду вакцинисане против трбушног тифуса. Симптоми и знаци болести су се јавили одмах по повратку са путовања, због тешке клиничке слике пацијенткиња је хоспитализована, а бактеријском анализом више узорака столице излована је *Shigella sonnei* (у једном узорку), уринокултуре су биле стерилне, а хемокултуром је потврђена *Salmonella typhi*. То је једини случај трбушног тифуса у посматраном петогодишњем периоду (табела 7).

Табела 7. Број оболелих од трбушног тифуса у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Територија	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	0	0	0	0	1
Војводина	0	0	0	0	0
Република Србија	0	0	0	0	1

Паратифус Б (*Paratyphus B*)

У 2009. години пријављена су два случаја паратифуса Б на територији Расинског округа. Паратифуса није било на територији Републике Србије од 1999. године, када је регистрован један случај у централној Србији. Особе оболеле од трбушног тифуса су два брата (узраста 5–9, односно 10–14 година), из села Доњи Катун, општина Варварин. Пријава лабораторијске потврде обољења достављена је ЗЗЈЗ Крушевац тек након отпуштања деце из ЗЦ Крушевац. Епидемиолози Центра за превенцију и контролу заразних болести ЗЗЈЗ Крушевац су по пријави ова два случаја трбушног паратифуса контактирали родитеље оболеле деце у циљу епидемиолошке обраде и праћења клицоноштва, али су они одбили сарадњу уз објашњење да су деца здрава и да нико од укућана нема стомачне тегобе (деца живе само са родитељима). Увидом у медицинску документацију ДЗ Варварин утврђено је да се у наредном периоду нико из ове породице или окружења није јавио лекару због стомачних тегоба.

Табела 8. Број оболелих од трбушног паратифуса у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Територија	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	0	0	0	1	2
Војводина	0	0	0	0	0
Република Србија	0	0	0	1	2

Салмонелозе (*Salmonellosis*)

У поређењу са 2008. годином, када је регистрован најмањи број салмонелоза у Републици Србији у последњих двадесет година, у 2009. години региструје се пораст броја оболелих (2046) за 13,7%. У 2009. години регистрована је виша инциденција салмонелоза у централној Србији (29,69/100.000) у односу на Војводину (22,78/100.000) (табела 9).

Највиша специфична инциденција регистрована је у узрасној групи 0–4 године (197,95/100.000), а најнижа у узрасној групи 40–49 година (11,88/100.000) (табела 4).

У 2009. години регистрована су четири летална исхода од салмонелоза: три смртна исхода од *Enteritis salmonellosa* (у централној Србији једна умрла особа узраста 60 и више година и једна у узрасту 0–4 године, и у Војводини једна умрла особа узраста 60 и више година) и један смртни исход од *Salmonellosis septic.* (у Војводини, у узрасту 60 и више година).

Регистровано је 86 епидемија салмонелозе у којима је пут преноса била храна, са укупно 601 оболелом особом и шест епидемија у којима је пут преноса био контакт, са укупно 62 оболеле особе. У осам епидемија (36 оболелих) пут преноса није утврђен.

Табела 9. Број оболелих и инциденција салмонелоза у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Територија		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	Об.	1551	1570	1982	1134	1595
	Инци./100.000	28,38	28,72	36,64	21,03	29,69
Војводина	Об.	729	935	778	632	451
	Инци./100.000	36,20	46,01	38,84	31,73	27,78
Република Србија	Об.	2280	2505	2760	1766	2046
	Инци./100.000	30,41	33,41	37,23	23,92	27,83

У 2009. години у Републици Србији у узорцима хуманог материјала у микробиолошким лабораторијама института/завода за јавно здравље, здравствених центара и неколико приватних микробиолошких лабораторија, дијагностиковано је и пријављено укупно 3135 примоиолата салмонела, што у односу на претходну годину (2361) представља пад за 24,7%. У структури серотипизираних узрочника у референтној лабораторији Института за јавно здравље Србије доминира *S. Enteritidis* (2654 изолата) са учешћем од 84,66%, а следе *S. Typhimurium* (132 изолата или 4,21%) и *S. infantis* (67 изолата или 2,14 %) (табела 10).

Табела 10. Учесталост појединих серотипова *Salmonella* хуманог порекла у Републици Србији у 2009. години типизираних у референтној лабораторији

Salmonella	Број изолата	Учешће %
<i>S. Enteritidis</i>	2654	84,66
<i>S. Typhimurium</i>	132	4,21
<i>S. Infantis</i>	67	2,14
<i>S. ParatyphiB var. dT+</i>	41	1,31
<i>S. Stanleyville</i>	34	1,08
<i>S. Bovismorbificans</i>	24	0,77
<i>S. Kottbus</i>	19	0,61
<i>S. Thompson</i>	15	0,48
<i>S. Hadar</i>	14	0,45
Остале	135	4,31
Укупно	3.135	100,00

Шигелозе (*Shigelloses*)

У групи цревних заразних болести регистрованих у 2009. години шигелозе заузимају осмо место (као и 2008. године) са 102 случаја оболевања, процентуалним учешћем 0,58% и инциденцијом 1,38/100.000 (табеле 1 и 3). У 2009. години регистрована је дупло нижа инциденција шигелоза у Републици Србији у односу на претходну годину (1,38 према 3,02/100.000), при чему је виша инциденција регистрована у Војводини (2,93/100.000) у односу на централну Србију (0,81/100.000) (табела 11).

Током 2009. године највиша узрасно-специфична инциденција шигелоза на територији Републике Србије регистрована је у узрасним групама 0–4 и 5–9 година (7,74 и 6,74/100.000), а најнижа у узрасту 60 и више и 30–39 година (0,3 и 0,6/100.000) (табела 4).

У 2009. години пријављене су четири епидемије шигелозе (48 оболелих), три у којима је контакт био пут преноса и једна у којој пут преноса није утврђен.

Табела 11. Број оболелих и инциденција шигелоза у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Територија		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	Об.	55	101	108	144	44
	Инц./100.000	1,01	1,85	1,98	2,67	0,81
Војводина	Об.	51	31	172	79	58
	Инц./100.000	2,51	1,53	8,46	3,96	3,57
Република Србија	Об.	106	132	280	223	102
	Инц./100.000	1,41	1,76	3,73	3,02	1,38

У микробиолошким лабораторијама у Републици Србији дијагностиковано је и пријављено укупно 68 изолата бактерија из рода шигела. Међу серотипизираним изолатима шигела у референтној лабораторији Института за јавно здравље Србије доминира *Sh. flexneri* са 44 изолата (64,7%), а следи *Sh. sonnei* са 23 изолата (33,82%), и само један изолат *Sh. Boydi*, док *Sh. dysenteriae* није изолована (табела 12).

Табела 12. Учесталост појединих серотипова *Shigella* у Републици Србији у 2009. години типизираних у референтној лабораторији

Shigella	Број изолата	Учешће %
<i>Sh. Sonnei</i>	44	64,7
<i>Sh. flexneri</i>	23	33,82
<i>Sh. boydii</i>	1	1,47
УКУПНО	68	100,00

Бактеријске цревне инфекције (*Infectiones intestinales bacteriales aliae*)

У Републици Србији у 2009. години пријављена су 4572 случаја бактеријских цревних инфекција (инциденција 62,2/100.000 тј. 25,89% свих цревних заразних болести), при чему је регистрован пад броја оболелих за 22,6% у односу на претходну годину (табела 1). У Војводини је регистрована нижа инциденција (46,83/100.000) у односу на централну Србију (67,86/100.000).

Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 0–4 године (232,24/100.000), а најнижа у узрасној групи 40–49 година (38,47/100.000) (табела 4).

Регистровано је пет смртних исхода: четири од *Enterocolitis per Clostridium difficile* (једна особа мушког пола узраста 50–59 година у централној Србији и три особе у Војводини: две мушког и једна женског пола у узрастој групи 60 и више година) и један смртни исход од *Infectio intestinalis bacterialis non specificata* код особе мушког пола у узрасту 60 и више година у централној Србији.

Бактеријске алиментарне интоксикације (*Intoxicaciones alimentariae bacteriales*)

У групи цревних заразних болести бактеријске алиментарне интоксикације се налазе на трећем месту са 1448 оболелих особа (8,21%) (табела 3).

Број пријављених случајева у 2009. години бележи значајан пад (38,9%) у поређењу са претходном годином, када је регистровано 2369 оболелих, и уједно је најнижи у посматраном временском периоду (табела 13). У централној Србији је регистрована незнатно виша инциденција (21,57/100.000) у односу на Војводину (14,6/100.000) (табела 13).

Највише узрасто-специфичне инциденције регистроване су у узрасту 15–19 и 5–9 година (56,90 и 53,37/100.000), а најнижа у узрастој групи 60 и више година (16,10/100.000) (табела 4).

У 2009. години није регистрован ниједан смртни исход код особа оболелих од бактеријске алиментарне интоксикације.

Табела 13. Број оболелих и инциденција бактеријских алиментарних интоксикација у Републици Србији у периоду 2005–2009. година

Територија		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	Об.	2409	2400	1956	1895	1159
	Инц.	44,07	43,91	36,16	35,15	21,57
Војводина	Об.	1040	810	473	474	289
	Инц.	51,18	39,86	23,61	23,8	16,10
Република Србија	Об.	3449	3210	2429	2369	1448
	Инц.	46,00	42,81	32,77	32,09	19,7

Ботулизам (*Botulismus*)

У 2009. години у Републици Србији пријављено је седам случајева ботулизма (инциденција 0,09/100.000), од тога пет случајева је из две епидемије. (табеле 1 и 14). Регистроване стопе инциденције су готово једнаке у Војводини и у централној Србији (0,1/100.000 односно 0,09/100.000 становника).

Пријављена је једна епидемија ботулизма у колективу (сезонски радници на привремено раду у Пригревици, Апатин) у Бачком Петровом Селу, општина Бечеј, са две оболеле особе. Извор заразе није утврђен, пут преноса је алиментарни. Породична епидемија ботулизма пријављена је у селу Тавник, Краљево, у којој су оболела три члана породице. Ни у овој епидемији није утврђен извор заразе, оболеле особе нису због протока времена могле да се сете шта су јеле у данима пре појаве болести.

Није било смртних исхода од ботулизма у 2009. години.

Табела 14. Оболели од ботулизма у Републици Србији у периоду 2005–2009. година

Територија	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Централна Србија	3	5	12	1	5
Војводина	7	1	7	3	2
Република Србија	10	6	19	4	7

Дијареја и гастроентеритис претпостављено заразни (*Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta*)

Са пријављена 8573 случаја (што представља значајан пад од 32,9% у односу на 2008. годину када је пријављено 12.778 случајева) и учешћем од 48,56% овај ентитет заузима прво место у групи цревних заразних болести пријављених током 2009. године (табела 3). Инциденција у Републици Србији износи 116,64/100.000, при чему је стопа виша у Војводини (127,06/100.000) у односу на централну Србију (112,79/100.000).

Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 0–4 године (485,49/100.000), а најнижа у узрасној групи 40–49 и 50–59 година (65,46 и 66,12/100.000) (табела 4).

Регистрован је један смртни исход овог обољења у централној Србији, код особе женског пола узраста 60 и више година.

Пријављено је шест епидемија дијареје и гастроентеритиса претпостављено заразног порекла са 68 оболелих, у којима је пут преноса била храна.

Амебијаза (*Amoebiasis*)

Са 23 случаја обољења и учешћем у структури цревних заразних болести са 0,13%, амебијаза заузима десето место у групи (табела 3). Инциденција у Републици Србији износи 0,31/100.000 (табела 1). У Војводини је регистрована троструко виша инциденција (0,56/100.000) него у централној Србији (0,22/100.000).

Протозоалне цревне инфестације (*Infestationes intestinales protozoicae aliae*)

У Републици Србији је током 2009. године пријављено 209 случајева ламблијазе са инциденцијом 2,84/100.000 (табела 1). У групи цревних заразних болести у 2009. години ламблијаза се налази на шестом месту са учешћем од 1,18%. У Војводини је регистрована знатно виша инциденција (6,87/100.000) него у централној Србији (1,35/100.000).

Вирусни менингитис (*Meningitis viralis*)

У Републици Србији у 2009. години регистрован је пад броја оболелих од вирусног менингитиса (171) за 25% у односу на претходну годину, када је регистровано 228 случајева. У 2009. години у Републици Србији регистрована је инциденција 2,32/100.000 (табела 1). У централној Србији регистрована је нешто виша инциденција (2,58/100.000) у односу на Војводину (1,62/100.000).

У 2009. години регистрован је један смртни исход ове болести у Војводини код особе мушког пола у узрасној групи 60 и више година.

Акутни хепатитис А и неодређени акутни вирусни хепатитис (*Hepatitis acuta A et Hepatitis viralis acuta non determinata*)

У 2009. години у Републици Србији регистровано је 445 особа оболелих од акутног вирусног хепатитиса А, што је више од четвороструког пада у односу на претходну годину када су пријављене 2042 оболеле особе (табела 1). Регистрована стопа инциденције од 6,05/100.000 најнижа је у последњих седам година. У Војводини је регистрована виша инциденција (8,08/100.000) у односу на централну Србију (5,3/100.000). Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 10–14 и 5–9 година (14,65 и 14,03/100.000) а најнижа у узрасту 60 и више година (1,26/100.000) (табела 4).

Није регистрован ниједан смртни исход од ове болести.

Пријављено је 12 епидемија вирусног хепатитиса А са 130 оболелих особа. Пут преноса био је контакт.

У 2009. години регистровано је 56 особа оболелих од акутног вирусног хепатитиса чији узрочник није утврђен, што је дупло мање него у 2008. години, када је регистровано 118 случајева. Инциденција неодређеног вирусног хепатитиса у 2009. години у Републици износила је 0,76/100.000 и најнижа је у посматраном петогодишњем периоду (табела 1), односно то је најнижа регистрована инциденција од 1993. године. У Војводини је регистрована знатно нижа инциденција (0,24/100.000) у поређењу са централном Србијом (0,96/100.000).

ЗООНОЗЕ

У 2009. години пријављено је укупно 236 особа оболелих од зооноза. Стопа инциденције зооноза (3,21/100.000) у 2009. години најнижа је у посматраном петогодишњем периоду (табела 1). Број оболелих у овој години је за 22,1% мањи од броја пријављених у претходној години, а условљен је падом броја оболелих од лептоспирозе, трихинелозе, токсоплазмозе и туларемије. У овој години, леталитет у групи зооноза био је 2,54% (шест умрлих лица) и дупло је виши од леталитета забележеног у претходној години (1,32%). Смртни случајеви забележени су код *хеморагијске грознице са бубрежним синдромом* (2), *лептоспирозе* (2), *тетануса одраслих* (1) и *ненонаталног тетануса* (1).

На подручју Републике Србије, у периоду од 2005. до 2009. године, зоонозе показују циклично јављање са годишњим осцилацијама у броју оболелих.

Табела 1. Број оболелих и инциденција зооноза на територији Републике Србије, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Tetanus alius</i>	оболели	15	7	11	5	6
	Инц/100.000	0,2	0,09	0,15	0,07	0,08
<i>Tetanus neonati</i>	оболели	0	0	0	0	1
	Инц/100.000	0	0	0	0	0,01
<i>Listeriosis, non specificata</i>	оболели	5	1	3	3	3
	Инц/100.000	0,07	0,01	0,04	0,04	0,04
<i>Anthrax</i>	оболели	1	-	-	4	1
	Инц/100.000	0,01	-	-	0,05	0,01
<i>Leptospirosis</i>	оболели	42	26	41	30	22
	Инц/100.000	0,56	0,35	0,55	0,41	0,29
<i>Trichinellosis</i>	оболели	339	188	177	91	50
	Инц/100.000	4,52	2,53	2,39	1,23	0,68
<i>Echinococcosis</i>	оболели	47	38	25	37	32
	Инц/100.000	0,63	0,5	0,33	0,5	0,43
<i>Brucellosis</i>	оболели	36	11	0	4	10
	Инц/100.000	0,48	0,15	0	0,05	0,13
<i>Toxoplasmosis</i>	оболели	56	69	88	78	73
	Инц/100.000	0,75	0,92	1,19	1,06	0,99
<i>Psittacosis-ornithosis</i>	оболели	1	2	0	0	2
	Инц/100.000	0,01	0,03	0	0	0,02
<i>Q febris</i>	оболели	3	46	12	15	17
	Инц/100.000	0,04	0,62	0,16	0,20	0,23
<i>Febris haemorrhagica cum syndromate renalis</i>	оболели	8	42	14	11	17
	Инц/100.000	0,11	0,56	0,19	0,14	0,23
<i>Tularemia</i>	оболели	56	36	7	25	2
	Инц/100.000	0,75	0,48	0,09	0,34	0,02
УКУПНО	оболели	609	466	378	303	236
	Инц/100.000	8,12	6,26	5,10	4,10	3,21

Тетанус (*Tetanus alius*)

У 2009. години у Републици Србији пријављено је укупно шест случајева тетануса одраслих са инциденцијом 0,08/100.000 (табела 2).

У централној Србији регистрована су четири оболела, два случаја са територије града Београда и по један из Колубарског и Браничевског округа. На територији Војводине пријављене су две оболеле особе, по једана из Севернобачког и Јужнобачког округа.

У 2009. години од тетануса одраслих умрла је једна особа женског пола у узрасту 60 и више година са територије Јужнобачког округа, Војводина (леталитет 16,67%).

У узрасту 60 и више година пријављено је свих шест оболелих, уз доминацију женског пола (5:1).

Табела 2. Број оболелих и инциденција тетануса у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009.године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Tetanus alius</i>	оболели	15	7	11	5	6
	Инц/100.000	0,2	0,09	0,15	0,07	0,08

Тетанус новорођенчади (*Tetanus neonati*)

У 2009. години у Републици Србији регистрован је један случај тетануса новорођенчади са леталним исходом на територији централне Србије, у Пчињском округу. Ради се о женском новорођенчету са подручја општине Прешево.

Антракс (*Anthrax*)

У 2009. години регистрован је један случај кожног антракса у Републици Србији, са територије централне Србије у Топличком округу. Као и прошле године у питању је изолован случај кутаног антракса код особе мушког пола, код којег није утврђен узрок заражавања.

Лептоспироза (*Leptospirosis*)

У 2009. години регистрована су 22 случаја оболевања од лептоспирозе, што је за 26,7% мање у поређењу са 2008. годином када је пријављено 30 оболелих.

На подручју централне Србије пријављено је 13 случајева (инц. 0,4/100.000), а у Војводини девет (инц. 0,45/100.000). Сви оболели су узраста преко 10 година, са већом заступљеношћу мушког пола (72,3%).

У 2009. регистрована су два смртна исхода у Војводини (леталитет 22,22%), један код особе мушког пола и један код особе женског пола у узрасној групи 60 и више година.

У референтној лабораторији Института за јавно здравље Србије у току 2009. године прегледано је укупно 166 серума на лептоспире, од којих је 33 или 19,9% било позитивно.

Трихинелоза (*Trichinellosis*)

У 2009. години, у Републици Србији пријављено је 50 оболелих од трихинелозе са инциденцијом 0,68/100.000, што је најнижа регистрована инциденција последњих 20 година. Од тога су 48 случајева или 96% регистрована у епидемијској форми (четири епидемије). У централној Србији пријављено је шест оболелих, а у Војводини 44 оболела (табела 3). Према топографској дистрибуцији највиша инциденција трихинелозе региструје се у Јужнобанатском (9,55/100.000), Западнобачком (5,55/100.000) и Сремском округу (0,91/100.000).

Трихинелоза показује изразиту сезоност у току јануара, фебруара, марта и децембра, а највећи број оболелих регистрован је у фебруару 2009. године (17 оболелих, односно 34%). Оболеле особе региструју се у свим узрасним групама, али највећи број оболелих је у узрасту од 20 до 59 година (укупно 32 оболелих, односно 64%). У 2009. години према полној дистрибуцији оболелих нешто је заступљенији мушки пол (52 : 48).

Табела 3. Број оболелих и инциденција од трихинелозе у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Trichinellosis</i>	Оболели	339	188	177	91	50
	Инц/100.000	4,52	2,53	2,39	1,23	0,68

Ехинококоза (*Echinococcosis*)

У 2009. години оболеле су 32 особе (инц. 0,43/100.000) и то од *Echinococcosis hepatis* 24 особе и од *Echinococcosis alia non specificata* осам особа. У централној Србији оболело је 26 особа, а у Војводини шест. Осим једне оболеле особе узраста 10–14 година са територије Војводине, све оболеле особе су у узрасту изнад 15 година, а доминира женски пол (62,5% оболелих). Болест се региструје током целе године без сезонских врхова.

У периоду од 2005. до 2009. године у Републици Србији, највећи број оболелих од ехинококоза (47) као и највиша инциденција (инц.0,63/100000), забележени су 2005. године.

Бруцелоза (*Brucellosis*)

У 2009. години, у Републици Србији регистровано је 10 случајева бруцелозе (инц. 0,13/100.000). Према полној дистрибуцији оболелих подједнако су заступљена оба пола, а све оболеле особе су у узрасту преко 15 година. Једна оболела особа је са територије Војводине, остале су из централне Србије.

Токсоплазмоза (*Toxoplasmosis*)

У односу на претходну годину, у 2009. години дошло је до благог пада броја пријављених случајева токсоплазмозе за 6,4%.

Пријављена су укупно 73 случаја (инц. 0,99/100.000), од тога у централној Србији 54 (инц. 1,01/100.000), а у Војводини 19 (инц. 0,95/100.000). Највећи број оболелих је у

узрастним групама 20–29 (19), 50–59 (15) и 30–39 (13), уз доминацију женског пола (75,3%).

Орнитоза-пситакоза (*Ornithosis-psittacosis*)

У 2009. години регистрована су два случаја оболевања од орнитоза-пситакозе: један у централној Србији и један у Војводини, са стопом инциденције 0,02/100.000. Обе оболеле особе су мушког пола, узраста 60 и више година.

Q грозница (*Q febris*)

Као и у претходној години, у 2009. години Q грозницу пријављује само Војводина, а број пријављених је 11,8% већи у односу на претходну годину (табела 4). Оболело је укупно 17 особа (инц. 0,23/100.000), а највиша инциденција регистрована је у Средњебанатском округу (инц. 3,58/100.000). Сви регистровани случајеви су у узрасту од 15 и више година, а међу оболелима је двоструко више особа мушког пола.

Q грозница се јављала и у епидемијском облику, пријављене је једна породична епидемија са три оболеле особе са територије Војводине. Извор заразе није утврђен.

Табела 4. Број оболелих и инциденција од Q грознице у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Q febris</i>	оболели	3	46	12	15	17
	Инци/100.000	0,04	0,62	0,16	0,20	0,23

Хеморагијска грозница са бубрежним синдромом (*Febris haemorrhagica cum syndroma renali*)

У 2009. години пријављено је 17 оболелих (инц. 0,22/100.000), сви у централној Србији (инц. 0,32/100.000). За један случај оболевања ИЗЈЗ Србије добио је лабораторијску потврду од Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак”, али није достављена пријава сумње/обољења, па недостају основни подаци о оболелој особи, те стога овај случај није ушао у годишњи извештај о кретању заразних болести на територији Републике Србије.

У току 2009. године, готово ниједна копија пријаве сумње на ХГБС према члану 7. и 12. Правилника о пријављивању заразних болести и других случајева утврђених Законом о заразним болестима (Сл. гласник РС 98/05) није благовремено достављена Одељењу за превенцију и контролу заразних болести ИЗЈЗ Србије, од стране установа у којима је сумња постављена.

Уочени пропусти у хитном информисању, односно пријављивању сумње на случај хеморагијске грознице, достављању копија пријаве сумње, епидемиолошког испитивања до тренутка лабораторијске потврде узрочника, укључујући и законску обавезу издавања резултата лабораторије, могли би имати огромне и далекосежне последице по здравље становника и других професионално експонираних лица у случају појаве хеморагијске грознице са интерхуманим путем преноса.

У периоду од 2005. до 2009. године, највећи број оболелих од хеморагијске грознице са бубрежним синдромом (42), као и највиша инциденција (0,56/100.000) забележени су 2006. године (табела 5).

Према узрасној дистрибуцији највећи број оболелих је у узрасту од 30 до 39 година (3), са доминацијом мушког пола (10:1).

Регистрована су два смртна исхода у току 2009. године (морталитет 0,02/100.000, леталитет 11,8%), у узрасној групи од 20 до 29 година. Једна умрла особа је мушког, а друга женског пола.

Сви оболели су лабораторијски потврђени у Институту за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“ као хеморагијске грознице са бубрежним синдромом.

Табела 5. Број оболелих и инциденција од хеморагијске грознице са бубрежним синдромом у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Febris haemorrhagica cum syndroma renali</i>	Оболели	8	42	14	11	17
	Инц/100.000	0,11	0,56	0,19	0,14	0,22

Туларемија (*Tularemia*)

У 2009. години регистрован је дванаест пута мањи број оболелих од туларемије (2) у односу на претходну годину (25). Оболеле особе су са подручја централне Србије, из Нишавског и из Пчињског округа.

У периоду од 2005. до 2009. године, највећи број оболелих (56) и највиша инциденција (инц. 0,75/100.000) регистровани су 2005. године. Најмањи број оболелих (7) и најнижа инциденција (инц. 0,09/100.000) забележени су 2007. године (табела 1).

Листериоза (*Listeriosis*)

У 2009. години пријављена су три случаја листериозе (инц. 0,04/100.000), два са подручја Војводине (0,1/100.000) и један из централне Србије (0,01/100.000).

ВЕКТОРСКЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2009. години, на подручју Републике Србије, пријављено је укупно 939 случајева болести из ове групе, са инциденцијом 12,76/100.000. Пораст броја пријављених случајева, у односу на претходну годину износи 24,2%, и последица је већег броја пријављених случајева лајмске болести.

Табела 1. Број оболелих и инциденција векторских болести у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Malaria	Оболели	11	4	13	12	13
	Инц/100.000	0,15	0,05	0,17	0,16	0,18
Morbus Lyme	Оболели	421	510	651	864	925
	Инц/100.000	5,61	6,85	8,78	11,7	12,58
Leishmaniasis	Оболели	4	3	1	1	1
	Инц/100.000	0,05	0,04	0,01	0,01	0,01
Encephalitis viralis ixodibus	Оболели	-	*1	-	-	-
	Инц/100.000	-	0,01	-	-	-
УКУПНО	Оболели	436	518	665	877	939
	Инц/100.000	5,81	6,96	8,97	11,88	12,76

*Случај *Encephalitis viralis ixodibus* пријављен 2006. године највероватније је погрешно класификован у групу векторских заразних болести уместо у групу цревних заразних болести као *Meningitis viralis*.

Маларија (*Malaria*)

У 2009. години регистровано је 13 случајева импортоване маларије (*Malaria tropica* 12 и *Malaria tertiana* један случај), инциденција 0,16/100.000.

Један случај регистрован је на територији Војводине (инц. 0,05/100.000), а сви остали случајеви (12) регистровани су на подручју централне Србије (инц. 0,22/100.000). Међу оболелима су три особе женског пола, остало су мушкарци. Према узрасној дистрибуцији пет особа је узраста 50–59 година, четири особе узраста 40–49 година, три особе узраста 60 и више година и једна особа узраста 15–19 година.

Оболела лица су извесно време боравила на раду, у трајању од једног или више месеци, у земљама са ендемском маларијом (Екваторијална Гвинеја, Нигерија, Индонезија, Либерија, Сијера-Леоне, Уганда) и нередовно, или уопште нису користила хемиопрофилактику против маларије. Једно оболело лице је држављанин Танзаније, који је као шеф делегације репрезентације Танзаније боравио у Београду током Универзијаде 2009. године.

Регистрован је један смртни исход код особе мушког пола, узраста 40–49 година, са територије Борског округа.

Лајмска болест (*Morbus Lyme*)

Лајмска болест и у 2009. години представља водећу болест у групи векторских болести, са учешћем у структури од 98,5%. У овој години пријављено је укупно 925 случајева лајмске болести (инц. 12,58/100.000), што је за 6,6% више регистрованих него у претходној години. У централној Србији пријављен је 631 оболели (инц. 11,75/100.000), а

у Војводини 294 оболелих (инц. 18,13/100.000). Болест се региструје у свим окрузима Републици Србије, са највишом инциденцијом у Колубарском округу (81,86/100.000) и најнижом инциденцијом у Јабланичком и Пчињском округу (0,87/100.000).

Лајмска болест се региструје током целе године, са највећом учесталошћу у јуну и јулу у месецу, када је оболело 470 лица, половина свих пријављених. Заступљеност женског пола у односу на мушки била је 55,8: 44,2. Оболели се региструју у свим узрастима, а најзаступљеније су узрастне групе од 20 до 60 година, које заједно учествују са 82,3% у укупном оболевању.

У референтној лабораторији за лептоспире, борелије и трепонеме Института за јавно здравље Србије у току 2009. године у оквиру дијагностике лајмске болести тестирано је 1877 узорак ЕЛИСА тестом, у оквиру којих је у ИгМ класи било позитивно 236, а у ИгГ 247 узорак. У Вестерн-блот тесту од 355 узорка било је 76 позитивних у ИгМ класи, а 57 у ИгГ класи.

Лајшманијаза (*Leishmaniasis*)

Регистровање лајшманијазе на подручју Србије, у форми појединачних случајева наставља се и у 2009. години, када је пријављен један случај (инц. 0,01/100.000) из централне Србије.

ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ

Од паразитарних болести обавезном пријављивању од 2005. године подлеже само шуга.

Шуга (*Scabies*)

У 2009. години пријављено је 3954 случаја шуге (инц. 53,79/100.000), што је за 9,1% мање пријављених него у 2008. години (табела 1). У централној Србији пријављено је 2099 случајева (инц. 39,08/100.000), а у Војводини 1855 (инц. 93,71/100.000).

Пријављене су две породичне епидемије шуге са укупно шест оболелих.

Табела 1. Број оболелих и инциденција шуге у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Scabies</i>	Оболели	3567	4555	4872	4348	3954
	Инци/100.000	47,57	61,22	65,74	58,9	53,79

ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ПОЛНИМ ПУТЕМ

Заразне болести које се преносе полним путем, искључујући вирусне хепатитисе Б и Ц, са 2254 оболелих учествују са 0,5% међу свим регистрованим случајевима заразних болести у Републици Србији током 2009. године.

Основна обележја у групи заразних болести које се преносе полним путем у периоду 2005–2009. година су смањење броја оболелих од болести узроковане HIV-ом (*AIDS*, сида) и пораст броја пријављених случајева гениталне хламидијалне инфекције, док се оболевање од сифилиса и гонореје карактерише мањим или већим осцилацијама. Пријављени случајеви не приказују реално стање, како због непознатог степена подрегистрације тако и због инсуфицијентног пријављивања из приватног здравственог сектора (табела 1).

Табела 1. Број оболелих и инциденција заразних болести које се преносе полним путем у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Syphilis</i>	Оболели	68	57	68	50	67
	Инц/100.000	0,91	0,77	0,92	0,68	0,91
<i>Gonorrhoea</i>	Оболели	141	68	107	106	162
	Инц/100.000	1,88	0,92	1,44	1,44	2,20
<i>Morbus HIV(AIDS, sida)</i>	Оболели	54	52	42	40*	52
	Инц/100.000	0,72	0,70	0,57	0,54	0,71
<i>Infectiones sexuales chlamydiales</i>	Оболели	1491	2942	2701	2332	1973
	Инц/100.000	19,89	39,69	36,44	31,59	26,84
УКУПНО	Оболели	1753	3118	2918	2526	2254
	Инц/100.000	23,38	42,07	39,37	34,22	30,67

* два случаја оболевања у 2008. години су пријављена 2009. године

Најниже узрасно-специфичне инциденције регистроване су у узрасту 0–14 и 50 и више година, изузимајући сифилис, а највише у узрасту 30–49 године, изузимајући гонореју (табела 2).

Табела 2. Узрасно-специфична инциденција појединих болести које се преносе полним путем у Републици Србији током 2009. године

Узрасне групе	<i>Syphilis</i>		<i>Gonorrhoea</i>		<i>Morbus HIV</i>	
	Обол.	Инц/100.000	Обол.	Инц/100.000	Обол.	Инц/100.000
0 - 14	2	0,18	1	0,09	1	0,09
15 - 19	1	0,22	13	2,87	0	0
20 - 29	8	0,80	82	8,16	6	0,60
30 - 39	16	1,61	34	3,42	14	1,41
40 - 49	11	1,11	18	1,81	20	2,01
50 и више	29	1,04	14	0,50	11	0,39

Сифилис (*Syphilis*)

Број оболелих од сифилиса у 2009. години, са пријављених 67 случајева и инциденцијом 0,91 на 100.000 становника, за 34% је већи у односу на 2008. годину, односно регистрована инциденција је на истом нивоу као 2005. и 2007. године (табела 1).

У Војводини је регистрована значајно виша инциденција (1,52/100.000, односно 30 случајева) у односу на централну Србију (0,69/100.000, са регистрованих 37 случајева сифилиса).

Дистрибуција оболелих у односу на пол показује више него четвороструко већу заступљеност мушког пола у односу на женски (54:13=4,2:1).

У 2009. години највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 30–39 година (1,61/100.000), а потом у узрасној групи 40–49 година (1,11/100.000) (табела 2).

Регистрована су два случаја конгениталног сифилиса, у Јабланичком и Јужнобанатском округу.

Гонореја (*Gonorrhoea*)

У 2009. години гонореја је по учесталости на другом месту у овој групи заразних болести, са регистрована 162 случаја и инциденцијом 2,20/100.000, односно највишом инциденцијом оболевања у посматраном временском периоду (табела 1).

Према територијалној дистрибуцији виша инциденција је регистрована у Војводини у односу на централну Србију (2,98/100.000 према 1,92/100.000).

Дистрибуција оболелих у односу на пол указује да је мушки пол скоро петоструко више заступљен у односу на женски (134:28=4,8:1), што је уобичајено с обзиром на чињеницу да ова полна инфекција код жена најчешће протиче асимптоматски (табела у прилогу).

Специфична стопа новооболелих од гонореје према узрасту је уобичајено највиша у узрасној групи 20–29 година (8,16/100.000), а следе узрасне групе 30–39 година (3,42/100.000) и 15–19 година (2,87/100.000) (табела 2).

НIV болест (*Morbus HIV, AIDS*, сида)

Према ревидираним подацима централног регистра оболелих и умрлих од *AIDS* -а на територији Републике Србије, од почетка епидемије, 1985. године, закључно са 2009. годином укупно је регистровано 1489 случајева *AIDS*-а (61% свих регистрованих *HIV* позитивних особа). Такође, у истом периоду 970 особа је умрло од *AIDS*-а (65% свих оболелих од *AIDS*-а).

У 2009. години регистроване су 52 особе новооболеле од *AIDS*-а (инциденција 0,71/100.000 становника), док је 25 особа умрло од *AIDS*-а (морталитет 0,34/100.000, односно 48% умрлих у односу на новооболеле у 2009. години) (табела 3). У 2009. години регистроване инциденција и морталитет од *AIDS*-а су на сличном нивоу као 2005. и 2006. године (табела 3).

У региону централне Европе, коме припада и наша земља, у периоду 2000–2008. година виша инциденција *AIDS* -а регистрована је само у Румунији, док је инциденција нижа или једнака један новооболели на милион становника регистрована у Чешкој, Словачкој и Турској (*HIV/AIDS Surveillance in Europe 2008, Surveillance Report, ECDC/WHO, 2009, www.ecdc.europa.eu*).

Табела 3. Оболели и умрли од *AIDS*-а у Републици Србији, у периоду 1985–2009. година

Година оболевања/ умирања	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Оболе- ло	Умрло	Оболе- ло	Умрло	Оболе- ло	Умрло
1985.	3	2	0	0	3	2
1986.	5	2	0	0	5	2
1987.	10	9	2	1	12	10
1988.	24	13	6	1	30	14
1989.	32	19	3	4	35	23
1990.	51	32	3	5	54	37
1991.	61	31	2	0	63	31
1992.	77	74	4	5	81	79
1993.	66	67	7	4	73	71
1994.	82	56	6	7	88	63
1995.	98	73	8	8	106	81
1996.	87	83	12	7	99	90
1997.	74	58	7	6	81	64
1998.	98	57	7	5	105	62
1999.	51	46	10	6	61	52
2000.	72	35	6	7	78	42
2001.	70	51	8	5	78	56
2002.	70	22	8	4	78	26
2003.	53	26	8	1	61	27
2004.	49	22	9	5	58	27
2005.	46	19	8	6	54	25
2006.	47	21	5	3	52	24
2007.	37	14	5	1	42	15
2008.	35*	20	5	2	40	22
2009.	42	22	10	3	52	25
УКУПНО	1340	874	149	96	1489	970

*два случаја пријављена 2009. године

Према територијалној дистрибуцији у 2009. години *AIDS* доминира у централној Србији, са регистрована 42 случаја (81%) и вишом инциденцијом (0,78/100.000) у односу на Војводину (0,51/100.000), при чему се тај однос одржава на сличном нивоу током читавог периода епидемије (табела 3). Највеће груписање оболелих је на територији града Београда, 36 случајева (69% свих новооболелих у 2009. години) што је слично као и у претходним годинама. Највиша инциденција регистрована је на територији града Београда (2,22/100.000), а следе Зајечарски (0,79/100.000) и Браничевски округ (0,52/100.000), док је у Војводини највиша инциденција регистрована у Јужнобанатском округу (0,99/100.000)

Табела 4. Кумулативни број оболелих и умрлих од *AIDS*-а према полу и узрасту у Републици Србији, у периоду 1985–2009. година

Узраст	Мушко		Женско		Свега	
	Обол.	Ум.	Обол.	Ум.	Обол.	Ум.
0 - 14	23	12	14	10	37	22
15 - 19	16	12	4	1	20	13
20 - 24	32	21	9	4	41	25
25 - 29	111	77	52	38	163	115
30 - 39	464	313	196	116	660	429
40 - 49	287	187	78	46	365	233
50 - 59	114	69	19	10	133	79
60 +	56	44	14	10	70	54
УКУПНО	1103	735	386	235	1489	970

Кумулативна дистрибуција оболелих од *AIDS*-а према полу показује да је мушкараца скоро троструко више у односу на жене ($1103 : 386 = 2,9: 1$), при чему је у 2009. години однос полова био $6,4 : 1$ у корист мушкараца. Сличан однос полова се региструје и међу умрлима од *AIDS*-а (кумулативно $735 : 235 = 3,1 : 1$, односно у 2009. години $4 : 1$) (табеле 4, 5 и 6).

Највиша узрасно-специфична инциденција *AIDS*-а у 2009. години у Републици Србији регистрована је у узрасту 40–49 година ($2,01/100.000$), а следи узраст 30–39 година ($1,41/100.000$) (табела 2).

Табела 5. Оболели од *Morbus HIV (AIDS)* по полу, узрасту и години оболевања у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Узраст/пол	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
0 - 14	0	0	1	0	0	1	2	0	1	0
15 - 19	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
20 - 24	1	0	2	0	3	0	2	0	0	0
25 - 29	4	1	2	0	4	0	1	0	6	0
30 - 39	13	2	13	6	6	5	11	4	13	1
40 - 49	16	3	12	4	10	7	6	4	16	4
50 - 59	7	0	9	2	1	2	5	2	6	0
60 +	4	1	1	0	3	0	3	0	3	2
УКУПНО	46	8	40	12	27	15	30	10	45	7

Табела 6. Умрли од *Morbus HIV (AIDS)* по полу, узрасту и години умирања у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Узраст/пол	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
0 - 14	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
15 - 19	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 - 24	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0
25 - 29	0	1	0	0	0	0	1	0	2	0
30 - 39	7	1	9	4	4	0	2	3	2	2
40 - 49	10	0	8	1	4	3	5	1	10	1
50 - 59	2	0	1	0	1	1	5	1	2	1
60 +	2	1	1	0	1	0	2	0	2	1
УКУПНО	22	3	19	5	11	4	17	5	20	5

Од 25 умрлих особа од *AIDS*-а током 2009. године три су са територије Војводине, а 17 (68%) из Београда. Однос полова међу умрлима од *AIDS*-а износи $4 : 1$ (20М: 5Ж), док је највећи број умрлих регистрован у узрасту 30–59 година (18 особа тј. 72%). У узрасној групи 20–29 година регистроване су три особе умрле од *AIDS*-а (морталитет $0,30/100.000$). У односу на трансмисивну категорију највећи број умрлих регистрован је у популацији интравенских корисника дроге (12 особа тј. 48%), а затим међу особама које су инфициране *HIV*-ом сексуалним путем (девет особа, односно 36%), док код једне осмине умрлих није пријављен начин трансмисије *HIV*-а (три особе тј. 12%).

Међу новооболелима од *AIDS*-а током 2009. године регистровано је 14 смртних исхода (27%), док је код 11 умрлих лица *AIDS* дијагностикован у периоду од 1998. до 2008. године.

Кумулативно посматрано, водећи начин трансмисије *HIV* инфекције међу особама оболелим од *AIDS*-а је употреба заједничког прибора за инјектирање код интравенских корисника дрога (618 оболелих тј. 41,5%), који са оболелима од хемофилије и примаоцима крви и крвних деривата чине половину свих оболелих (49,6%). Другу велику групу, према пријављеном начину трансмисије, чине оболели који су инфицирани незаштићеним сексуалним односом, са учешћем од 38,2%. Вертикална трансмисија, тј. пренос *HIV*

инфекције са мајке на дете, изузетно је ретка међу регистрованим случајевима *AIDS*-а (1,6%). За десетину оболелих није утврђен или није пријављен начин преноса *HIV*-а (158 случајева тј. 10,6%) (табела 7).

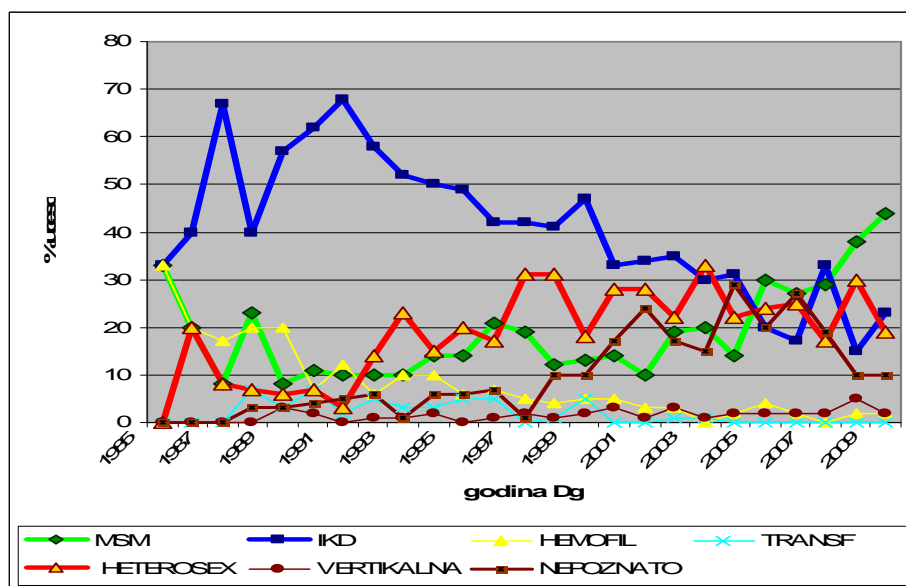
Међу умрлима од *AIDS*-а од почетка епидемије скоро половина је интравенских корисника дрога (49,1%), док је трећина свих умрлих *HIV* стекла незаштићеним сексуалним контактом (32,4%), а сваки десети умрли је хемофиличар или прималац крви или крвних деривата (табела 7).

Табела 7. Кумулативни број оболелих и умрлих од *Morbus HIV* према начину трансмисије у Републици Србији, у периоду 1985-2009. година

Трансмисивне групе	Број оболелих	% оболелих	Број умрлих	% умрлих
Интравенски корисници дрога	618	41,5	476	49,1%
Хемофиличари и примаоци крви и деривата	120	8,1 %	92	9,5%
Хомо/бисексуалци (MCM)	260	17,5%	143	14,8%
Хетеросексуалци и сексуални партнери <i>HIV</i> +	309	20,7%	171	17,6%
Са мајке на дете (вертикална трансмисија)	24	1,6%	13	1,3%
Непознато	158	10,6%	75	7,7 %
УКУПНО	1489	100,0	970	100,0

На графикону 1. се уочава тренд опадања учешћа оболелих од *AIDS*-а међу интравенским корисницима дроге, хемофиличарима и примаоцима крви и крвних деривата, а са друге стране пораст оболелих међу хетеросексуалцима и хомо/бисексуалцима са ризичним понашањем, нарочито изражен од 1992. године (63% у 2009. години у односу на 13% у 1991. години). Још увек висок проценат оболелих лица са непознатим начином трансмисије указује на потенцијалну слабост надзорног система, али и на висок степен стигматизације појединих начина понашања у нашој средини.

Графикон 1. Учешће оболелих од *AIDS*-а у односу на трансмисивну групу и годину дијагностиковања оболења у Републици Србији, 1985–2009. година



Од почетка епидемије до краја 2009. године најчешћа клиничка манифестација *AIDS*-а су биле разне опортунистичке инфекције изазване бактеријским, вирусним, паразитским или гљивичним узрочницима (1039 оболелих тј. 70%), а следе кахектични синдром (233 оболелих тј. 16%), *HIV* енцефалопатија (128 оболелих тј. 9%), лимфоми (62 случаја тј. 4%), Капошијев сарком (21 случај тј. 1,4%) итд. Најчешћа опортунистичка инфекција била је плућна или ванплућна туберкулоза (278 оболелих), затим пнеумонија узрокована *Pneumocystis carinii* (240 оболелих особа), кандидијаза једњака (159 оболелих), токсоплазмоза мозга (65 случајева) и прогресивна мултифокална леукоенцефалопатија (61 случај).

И у 2009. години, као и у ранијем периоду, *AIDS* се најчешће манифестовао опортунистичким инфекцијама, уз значајно учешће инфекција узрокованих бацилом туберкулозе (13%), пнеумоније узроковане *Pneumocystis carinii* (15%), и прогресивне мултифокалне леукоенцефалопатије (10%). Кахектични синдром је као једина дијагноза индикативна за *AIDS* регистрован код седам особа (14%), а као придружена дијагноза код још три оболеле особе, код петине оболелих клиничка манифестација је била енцефалопатија узрокована *HIV*-ом (19%), док је учешће лимфома као главне болести индикативне за *AIDS* слично оном регистрованом 2006. године (табела 8).

Међу новооболелим особама од *AIDS*-а у 2009. години на високоактивној антиретровирусној терапији (HAART) биле су четири особе (8% свих оболелих), код којих је ХИВ инфекција дијагностикована у периоду од 1987. до 1998. године.

Табела 8. Оболели од *AIDS*-а према клиничким манифестацијама у Републици Србији у периоду 2005-2009. година

Клинички индикатори <i>Morbus HIV</i>	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.	
	Број обол.	Учешће %	Број обол.	Учешће %	Број обол.	Учешће %	Број обол.	Учешће %	Број обол.	Учешће %
А) Опортунистичке инфекције										
<i>TB pulmonalis</i>	7	13,0	7	13,5	5	11,9	5	12,5	5	9,6
<i>TB extrapulmonalis</i>	9	16,7	11	21,2	11	26,2	1	2,5	2	3,8
<i>Candidiasis oesophagii (CE)</i>	3	5,5	6	11,5	4	9,5	0	0	3	5,8
<i>Bolest uzrokovana citomegalovirusom (CMV)</i>	3	5,5	0	0	0	0	0	0	1	1,9
<i>Pneumocystis carinii pneumonia (PCP)</i>	6	11,1	7	13,5	8	19,0	6	15,0	8	15,4
<i>Toxoplasmosis cerebri</i>	0	0	1	1,9	2	4,8	1	2,5	1	1,9
<i>Leucoencephalopathia multifocale progressiva (PML)</i>	3	5,5	3	5,8	2	4,8	3	7,5	5	9,6
<i>Meningoencephalitis</i>	4	7,4	4	7,7	1	2,4	0	0	0	0
Б) Тумори и болести специфичне за <i>Morbus HIV</i>										
<i>Ca cervicis uteri</i>	0	0	0	0	0	0	1	2,5	1	1,9
<i>Encephalopathia HIV</i>	2	3,7	2	3,8	0	0	5	12,5	10	19,3
<i>Sarcoma Kaposii</i>	1	2,0	2	3,8	1	2,4	1	2,5	0	0
<i>Pneumonia interstitialis lymphoides (LIP)</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Kahectični sindrom</i>	11	20,4	1	1,9	3	7,1	7	17,5	7	13,5
<i>Lymphoma</i>	2	3,7	3	5,8	1	2,4	6	15,0	4	7,7
В) Друга обољења	3	5,5	5	9,6	4	9,5	4	10,0	5	9,6
УКУПНО	54	100,0	52	100,0	42	100,0	40	100,0	52	100,0

ХИВ инфекција

Кумулативно, од 1984. до краја 2009. године у Републици Србији регистровано је 2440 особа инфицираних HIV-ом, од којих је 1489 особа оболело од *AIDS*-а (табела 9). На основу достављених индивидуалних пријава у 2009. години укупно су новорегистрована 123 носиоца анти-HIV антитела, при чему је код једне особе из Београда HIV инфекција откривена 2008. године, тако да је стопа новодијагностиковане HIV инфекције, са пријављена 122 случаја у 2009. години била 1,7 на 100.000 становника. Међу 122 новодијагностиковане особе инфициране HIV-ом у 2009. години 33 особе (27%) су свој HIV статус сазнале у стадијуму клинички већ манифестног *AIDS*-а, а с друге стране регистровано је 67 (55%) асимптоматских носиоца анти-HIV антитела, док је 15 особа имало неке симптоме и знаке који нису индикативни за *AIDS*, а за седам особа није пријављен клинички стадијум HIV инфекције.

Према доступним подацима, од почетка епидемије 72 особе инфициране HIV-ом су умрле од болести или стања која нису карактеристична за *AIDS*, тако да је крајем 2009. године у Републици Србији 1398 особа живело са HIV-ом, односно званично регистрована преваленција HIV инфекције закључно са 2009. годином износила је 19 на 100.000 становника тј. 0,02%. Ако би се преваленција рачунала на популацију узраста 15-49 година, по светским препорукама, онда би регистрована преваленција HIV инфекције крајем 2009. године била 0,04%.

Табела 9. Новооткривене HIV позитивне особе по полу и години дијагностиковања у Републици Србији, у периоду 1984–2009. година

Година	Број новооткривених HIV позитивних особа			
	Мушко	Женско	Укупно	Однос М : Ж
1984.	11	0	11	11:0
1985.	50	5	55	10:0
1986.	34	7	41	4,9:1
1987.	203	57	260	3,6:1
1988.	79	23	102	3,4:1
1989.	41	11	52	3,7:1
1990.	54	27	81	2,0:1
1991.	50	31	81	1,6:1
1992.	51	32	83	1,6:1
1993.	60	39	99	1,6:1
1994.	65	31	96	2,1:1
1995.	72	29	101	2,5:1
1996.	73	31	104	2,4:1
1997.	67	33	100	2,0:1
1998.	80	24	104	3,3:1
1999.	51	32	83	1,6:1
2000.	54	17	71	3,2:1
2001.	75	22	97	3,4:1
2002.	77	27	104	2,9:1
2003.	68	23	91	3,0:1
2004.	83	20	103	4,2:1
2005.	88	16	104	5,5:1
2006.	73	16	89	4,6:1
2007.	75	16	91	4,7:1

2008.	97*	18	115	5,4:1
2009.	114	8	122	14,3:1
УКУПНО	1845	595	2440	3,1:1

*Једна ХИВ позитивна особа дијагностикована 2008. године регистрована је 2009. године

Током 2009. године највећи број новодијагностикованих особа инфицираних HIV-ом пријављен је са територије града Београда (78 особа или 64%), 21 (17%) из Војводине и 23 из осталих округа централне Србије. Кумулативно, од почетка епидемије до краја 2009. године, у Војводини је регистрована 271 HIV позитивна особа (11% свих регистрованих HIV позитивних особа).

Кумулативно посматрано однос мушког пола према женском међу свим званично регистрованим HIV позитивним особама у Републици Србији је 3,1:1, при чему је однос полова међу новодијагностикованим HIV позитивним особама у 2009. години 14,3 :1 (табела 9).

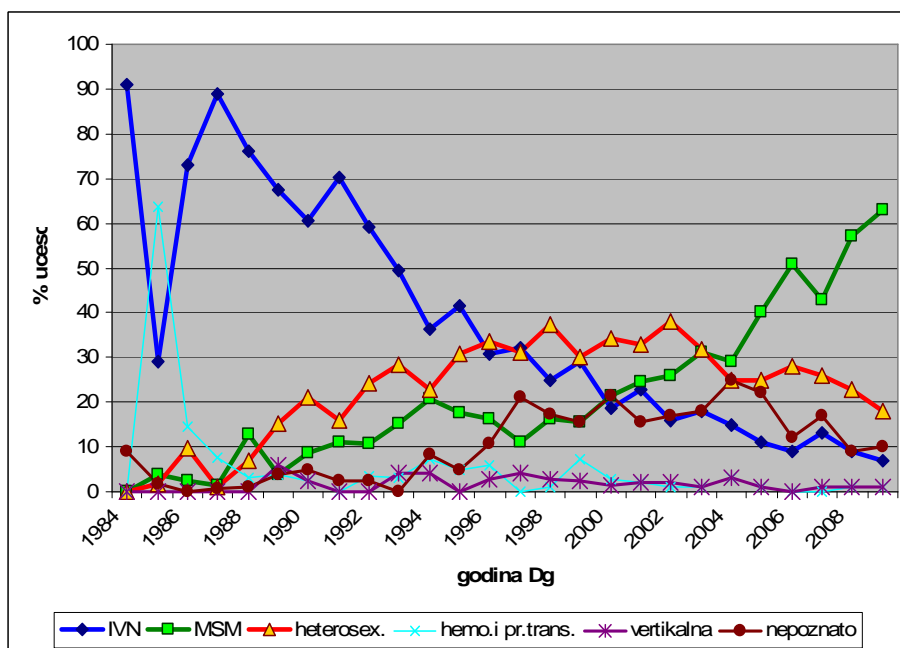
Највиша узрасно-специфична стопа међу новодијагностикованим HIV позитивним особама у 2009. години регистрована је у узрасту 30-39 година (3,82/100.000), следи узраст 20–29 година (3,68/100.000), па узрасна група 40-49 година (2,82 /100.000). У узрасту 15–19 година новодијагностиковане су три особе инфициране HIV-ом (0,66/100.000), а у узрасној групи 50 и више година регистрована стопа износила је 0,54/100.000 (табела бр.10).

Табела 10. Новодијагностиковане особе инфициране HIV-ом по полу, узрасту и години оболевања у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Узраст/пол	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
0 - 14	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0
15 - 19	2	0	0	0	0	0	2	0	3	0
20 - 24	13	2	11	2	13	3	14	1	5	0
25 - 29	18	2	17	2	17	1	35	2	29	3
30 - 39	23	7	23	5	23	4	26	5	38	0
40 - 49	19	3	13	5	15	4	9	6	25	3
50 - 59	10	2	7	2	3	2	7	3	8	0
60 +	2	0	2	0	4	1	3	1	5	2
УКУПНО	88	16	73	16	75	16	97	18	114	8

Према начину трансмисије у 2009. години скоро две трећине новодијагностикованих HIV позитивних особа су мушкарци који су као ризик имали незаштићен сексуални контакт са мушкарцима (77 случајева тј. 63%), а следи незаштићен хетеросексуални контакт (22 случаја тј. 18%), односно од 1994. године доминантан начин трансмисије HIV-а је сексуалним путем (графикон 2).

Графикон 2. Учешће новодијагностикованих особа инфицираних HIV-ом у односу на начин трансмисије и годину дијагностиковања HIV инфекције у Републици Србији, 1984–2009. година



У посматраном петогодишњем периоду у популацији интравенских корисника дрога и даље се региструје опадајући тренд новодијагностикованих HIV позитивних (7% у 2009. години у односу на 11% 2005. године, односно 70% 1991. године) (табела 10 и графикон 2).

Такође, и даље је значајан удео новорегистрованих HIV позитивних особа код којих је начин преноса HIV инфекције остао непознат (13 случајева или 11%) (табела 11).

Табела 11. Новодијагностиковане HIV позитивне особе по начину трансмисије у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Трансмисивне групе	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Интравенски корисници дроге	11	8	12	10	8
Хомо/бисексуални контакт	42	45	39	65	77
Хетеросексуални контакт	26	25	24	26	22
Примаоци крви и деривата/хемофиличари	1	0	0	1	1
Са мајке на дете	1	0	1	1	1
Непознато	23	11	15	12	13
УКУПНО	104	89	91	115	122

Код шест новодијагностикованих HIV позитивних особа у 2009. години, од чега су три интравенска корисника дроге, један хемофиличар, а две особе су инфициране HIV-ом сексуалним путем, лабораторијски је дијагностикована и пријављена коинфекција вирусом хепатитиса Ц. Носилаштво *HBsAg* регистровано је код осам новодијагностикованих HIV позитивних особа у 2009. години, које су HIV инфекцију углавном стекле незаштићеним хомосексуалним контактом.

Полне инфекције изазване хламидијама (*Infectiones sexuales chlamydiales*)

У 2009. години пријављена су 1973 случаја гениталне хламидијазе у Републици Србији (инциденција 26,84/100.000), што представља пад броја регистрованих случајева за 15% у односу на претходну годину (табела 1). Већи број регистрованих случајева од 2006. године у односу на раније године је вероватно условљен и чињеницом да се од 2006. године ова болест пријављује збирном, а не појединачном пријавом.

На територији Војводине је регистровано 924 случаја гениталне хламидијазе са више него двоструко вишом инциденцијом у односу на централну Србију (46,68/100.000 према 19,07/100.000).

У 2009. години највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасној групи 20–24 године (84,63/100.000), а следи узраст 25–59 година (37,51/100.000), док је у узрасту 15–19 година регистрована знатно нижа инциденција (16,54/100.000) (табела у прилогу).

ВИРУСНИ ХЕПАТИТИСИ

У 2009. години је регистровано 1073 случајева вирусних хепатитиса што је за 222 случаја мање него у 2008, а најприближније броју оболелих у 2006. Број оболелих у 2009. је мањи за 17,7% у односу на број оболелих у 2005, када је број оболелих био највећи у посматраном петогодишњем периоду (табела 1).

Табела 1. Број оболелих и инциденција вирусних хепатитиса у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Hepatitis acuta B	Оболели	323	252	331	344	287
	Инц/100.000	4,31	3,36	4,47	4,66	3,90
Hepatitis acuta C	Оболели	202	169	150	169	93
	Инц/100.000	2,69	2,25	2,02	2,29	1,27
Hepatitis acuta D	Оболели	11	0	0	0	0
	Инц/100.000	0,15	0	0	0	0
Hepatitis acuta E	Оболели	5	0	2	0	0
	Инц/100.000	0,07	0	0,03	0	0
Hepatitis viralis chronica B	Оболели	232	187	242	236	190
	Инц/100.000	3,09	2,49	3,27	3,20	2,58
Hepatitis viralis chronica C	Оболели	508	444	573	540	503
	Инц/100.000	6,78	5,92	7,73	7,32	6,84
Hepatitis viralis chronica non determinata	Оболели	24	0	0	6	0
	Инц/100.000	0,32	0	0	0,08	0
УКУПНО	Оболели	1305	1052	1298	1295	1073
	Инц/100.000	17,40	14,03	17,55	17,54	14,59

У 2009. години регистровано је седам умрлих особа од акутног и хроничног вирусног хепатитиса Б, док је једна особа умрла од хроничне форме хепатитиса Ц. Морталитет регистрован 2009. године је значајно нижи у односу на 2005. годину (0,10 према 0,23/100.000), када је регистровано највише умрлих особа у посматраном петогодишњем периоду (табела 2).

Леталитет код акутног хепатитиса Б у 2009. години је износио 1,04%, а ниједна особа није умрла од акутног хепатитиса Ц.

Табела 2. Број умрлих и морталитет од вирусних хепатитиса у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Hepatitis acuta B	Ум.	2	1	1	4	3
	Мт/100.000	0,03	0,01	0,01	0,05	0,04
Hepatitis acuta C	Ум.	1	1	0	2	0
	Мт/100.000	0,01	0,01	0	0,03	0
Hepatitis viralis chronica B	Ум.	1	3	2	6	4
	Мт/100.000	0,01	0,04	0,03	0,08	0,05
Hepatitis viralis chronica C	Ум.	11	3	2	1	1
	Мт/100.000	0,15	0,04	0,03	0,01	0,01
Hepatitis viralis chronica non determinata	Ум.	2	0	0	0	0
	Мт/100.000	0,03	-	-		0
УКУПНО	Ум.	17	8	5	13	8
	Мт/100.000	0,23	0,11	0,07	0,18	0,10

Најнижа узрасно-специфична инциденција је регистрована у узрасту од годину дана до 14 година, а највиша у узрастим групама 20–29 и 30–39 година (табела 3).

Табела 3. Узрасно-специфична инциденција одређених вирусних хепатитиса у Републици Србији у 2009. години

Узрасне групе	<i>Hepatitis virosa acuta B</i>		<i>Hepatitis virosa chr. B</i>		<i>Hepatitis virosa acuta C</i>		<i>Hepatitis virosa chr. C</i>	
	Об.	Инц./100.000	Об.	Инц./100.000	Об.	Инц./100.000	Об.	Инц./100.000
0	0	0	0	0	4	5,86	0	0
1-6	0	0	0	0	1	0,22	5	1,11
7 - 14	7	1,14	6	0,98	2	0,32	0	0
15 - 19	17	3,90	10	0,23	1	0,22	13	2,98
20 - 29	70	6,96	26	2,58	29	2,88	150	14,93
30 - 39	55	5,53	35	3,52	23	2,31	133	13,38
40 - 49	47	4,73	41	4,12	6	0,60	49	4,93
50 и више	91	3,25	72	2,57	28	1,00	153	5,47

Вирусни хепатитис Б (*Hepatitis viralis B*)

У 2009. години пријављено је 287 случаја акутног вирусног хепатитиса Б, што представља смањење у односу на претходне две године (344 случајева у 2008. и 337 у 2007. години). Инциденца оболевања у централној Србији је (4,35/100.000) у односу на Војводину (2,67/100.000). Однос мушког пола према женском је износио 1,56:1 (175 М : 112 Ж).

Највиша узрасно-специфична инциденција акутног вирусног хепатитиса Б регистрована је у узрасној групи 20–29 година (6,96/100.000), а следи узрасна група 30-39 година (5,53/100.000), док у децем узрасту, 0–6 година није регистрован случај оболевања и у узрасту 7–14 година (1,14/100.000). Забрињава чињеница да је висока стопа регистрована у узрасту адолесценције, 15–19 година, (3,90/100.000) (табела 3).

Сваке године се региструју умрли од акутног хепатитиса Б, при чему је у 2009. години регистровано три смртна исхода међу оболелим особама на територији централне Србије, и то међу особама оба пола.

У 2009. години регистровано је хроничног вирусног хепатитиса Б за 46 случајева мање (190) у односу на 2008. годину (236). Знатно виша инциденција регистрована је у Војводини (3,58/100.000) него у централној Србији (2,21/100.000). Однос мушког пола према женском је износио 2,45:1 (135 М:55 Ж).

Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасној групи 40–49 година (4,12/100.000), а следи узраст 30–39 година (3,52/100.000), док је међу децом узраста од годину дана до 14 година живота регистровано шест случајева (0,98/100.000) (табела 3).

Смртни исходи од хроничне форме хепатитиса Б регистровани су код четири особе мушког пола при чему су сви умрли узраста 50 и више година

За више од половине свих пријављених случајева акутног хепатитиса Б (54,35%) није познат начин трансмисије. Пријављено је занемарљиво мало учешће дељења прибора за инјектирање код интравенских корисника дроге као претпостављени начин трансмисије ове инфекције (4,88%), док је сексуални однос са *HbsAg* позитивним партнером пријављен

код (13,59%), медицинска интервенција као претпостављени начин преноса узročника пријављена је код 19,86% оболелих особа (табела 4).

Табела 4. Случајеви акутног вирусног хепатитиса Б према начину трансмисије у Републици Србији у 2009. години

Трансмисивна група	Број оболелих	Учешће %
Интравенски корисници дрога	14	4,88
Сексуални партнери HBsAg+ особе	39	13,59
Акцидент	21	7,32
Медицинска интервенција	57	19,86
Непознато	156	54,35
УКУПНО	287	100,0

Носилаштво *HBsAg* континуирано је пријављивано са територије централне Србије и Војводине и у 2009. години, при чему се уочава смањење у односу на 2008. годину (табела 5). Виша стопа носилаштва *HbsAg* је регистрована у Војводини (5,00/100.000 становника) у односу на централну Србију (3,76/100.000).

У централној Србији највећи број регистрованих носилаца *HBsAg* у 2009. години припада узрасној групи од преко 50 година (59 случаја или 29%), док је у узрасту до 19 година пријављено 12 случајева хроничног носилаштва *HBsAg* (5,94%).

Табела 5. Носилаштво *HBsAg* и *anti-HCV* антитела у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Носилаштво		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
HBsAg	Број носилаца	276	327	337	340	301
	Стопа/100.000	3,68	4,41	4,55	4,61	4,10
<i>Anti-HCVAt</i>	Број носилаца	321	365	486	562	482
	Стопа/100.000	4,28	4,92	6,56	7,61	6,56

Вирусни хепатитис Ц (*Hepatitis viralis C*)

Током 2009. године у Републици Србији регистровано је 93 случајева акутног хепатитиса Ц, што представља смањење од 45% у односу на претходну годину (табела 1). Према територијалној дистрибуцији инциденција је четири пута виша у централној Србији (1,58/100.000) у односу на Војводину (0,40/100.000). Однос мушког пола према женском био је 2,00 : 1 (62 М : 31 Ж) (табела у прилогу).

Највиша узрасно-специфична инциденција акутног хепатитиса Ц регистрована је у узрасној групи деце до годину дана старости (5,86/100.000), а следи узрасна група 20–29 година (2,88/100.000) (табела 3).

Смртни исходи од акутног хепатитиса Ц, на територији Србије у 2009 години, нису регистровани.

У 2009. години регистрован је незнатно мањи број случајева хроничног хепатитиса Ц у односу на претходну годину (503 према 540 случајева) (табела 1).

Регистроване инциденције хроничног хепатитиса Ц у централној Србији и Војводини су приближне (6,22/100.000 и 8,54/100.000). Однос мушког пола према женском био је 1,89 : 1 (329 М : 174 Ж). Изразито висока узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 20–29 година (14,93/100.000), а следи узрасна група 30–39 година (13,38/100.000) (табела 3).

Смртни исход од хроничног хепатитиса Ц регистрован је на територији Војводине и то код једне особе мушког пола узраста 60 и више година.

Носилаштво антитела на вирусни хепатитис Ц континуирано се пријављује, при чему се региструје стални пораст пријављених случајева у посматраном петогодишњем периоду. Тако је у 2009. години регистрована стопа носилаштва *anti-HCV* антитела више него у односу на 2005. годину (6,56 према 4,28/100.000 становника) (табела 5). Виша стопа носилаштва регистрована је у Војводини (5,00/100.000) него у централној Србији (3,76/100.000).

У централној Србији највећи број регистрованих носилаца *anti-HCV* антитела у 2009. години припада узрасној групи од 20 до 29 година (35,80%).

ОСТАЛЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2009. години у овој групи заразних болести су регистроване септикемије изазване различитим инфективним узрочницима, при чему је нотирано 658 случајева, што представља пораст за 32% у односу на претходну годину. Такође, у 2009. години је регистрован један потврђени случај оболевања са смртним исходом од *Creautzfeldt-Jakob*-ове болести на територији Колубарског округа код особе мушког пола узраста 60 и више година (табела 1 и табела 2).

Табела 1. Број оболелих и инциденција осталих заразних болести у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Septicaemia</i>	Оболели	415	382	377	500	658
	Инц/100.000	5,53	5,15	5,09	6,77	8,95
<i>Morbus Creautzfeldt-Jakob</i>	Оболели	0	0	0	1	1
	Инц/100.000	0	0	0	0,01	0,01
УКУПНО	Оболели	415	382	377	501	659
	Инц/100.000	5,53	5,15	5,09	6,79	8,97

Смртни исход је регистрован код 46 особа оболелих од сепсе, са морталитетом 0,63/100.000 и високим леталитетом (7%) (табела 2).

Табела 2. Број умрлих и морталитет од осталих заразних болести у Републици Србији у периоду од 2005. до 2009. године

Болест		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Septicaemia alia</i>	Умрли	65	58	44	50	46
	МТ/100.000	0,87	0,78	0,59	0,68	0,63
<i>Morbus Creautzfeldt-Jakob</i>	Умрли	0	0	0	1	1
	МТ/100.000	0	0	0	0,01	0,01
УКУПНО	Умрли	65	58	44	51	47
	МТ/100.000	0,87	0,78	0,59	0,69	0,64

Од 658 регистрованих случајева сепсе у Републици Србији током 2009. године на територији Војводине је пријављено 478 случајева (73%), од чега је 344 случаја регистровано у Јужнобачком округу. Регистрована инциденција у Војводини (24,15/100.000) је седмоструко виша у односу на централну Србију (3,35/100.000), што је вероватно резултат бољег пријављивања у Војводини.

Однос мушког пола према женском међу оболелима од сепсе износио је 1,4 : 1 (385 М : 273 Ж).

Највеће узрасно-специфичне инциденције септикемије регистроване су у најмлађем узрасту, и то у узрасту до годину дана (318,32/100.000) и у узрасној групи 1–6 година (12,02/100.000), где је пријављен 271 случај (41% свих оболелих од сепси у Р. Србији). У узрасту 50 и више година пријављено је 275 случајева (42% свих оболелих) са узрасно-специфичном инциденцијом од 9,80/100.000 (табела у прилогу).

Такође, од 46 особа умрлих од сепсе у Републици Србији 30 особа (65%) је регистровано у Војводини, при чему је морталитет у Војводини (1,52/100.000) петоструко већи у односу на централну Србију (0,30/100.000), док је леталитет виши у централној Србији него у Војводини (8,9% у односу на 6,3%).

У узрасту до годину дана регистровано је 12 одојчади умрлих од сепсе са највишим узрасно-специфичним морталитетом од 17,60/100.000, док је скоро две трећине умрлих (29 особа или 63%) било узраста 50 и више година са узрасно-специфичним морталитетом од 1,04/100.000 (табела у прилогу).

ЭПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У 2009. ГОДИНИ

У току 2009. године на територији Републике Србије регистровано је 246 епидемија заразних болести, са 66.484 оболелих (табела 1).

У 2009. години у епидемијама заразних болести умрло је 38 лица, 29 лица у епидемијама инфлуенце и девет лица у болничким епидемијама..

Према путу ширења узрочника, најбројније су биле алиментарне (122) епидемије. Према учесталости следе контактне епидемије (52), ваздушно-капљичне (47) и епидемије код којих није утврђен пут преноса (22 епидемије), а најређе су епидемије са хидричним путем ширења (3) (табела 2).

Табела 1. Епидемије заразних болести у Републици Србији, у периоду 2005–2009. година

Година	Број епидемија	Број оболелих	Број умрлих
2005.	285	4 097	2
2006.	293	2 575	0
2007.	324	12 408	0
2008.	259	27.075	3
2009.	246	66.484	38

Табела 2. Епидемије заразних болести према путу преношења инфективног агенса, у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Пут преношења		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Алиментарни	Бр. епид.	164	173	150	112	122
	Бр. обол.	1678	1365	1176	1016	908
Контактни	Бр. епид.	93	94	123	100	52
	Бр. обол.	511	802	644	1783	601
Ваздушно-капљични	Бр. епид.	24	13	20	24	47
	Бр. обол.	1561	109	10135	24.023	64.523
Хидрични	Бр. епид.	4	2	7	3	3
	Бр. обол.	347	171	106	15	194
Неутврђен	Бр. епид.	0	11	24	20	22
	Бр. обол.	0	128	347	236	258
УКУПНО	Бр. епид.	285	293	324	236	246
	Бр. обол.	4097	2575	12408	27.073	66.484

Алиментарне епидемије

У 2009. години пријављене су 122 епидемије са алиментарним путем ширења инфективног агенса, па је учешће алиментарних епидемија у 2009. години за 2% веће у односу на укупан број епидемија.

У оквиру алиментарних епидемија најчешће су биле салмонелозе (86 или 70,49%), затим алиментарне бактеријске интоксикације (15 или 12,29%) и дијареје (6 или 0,49%). Остала обољења из ове групе епидемија јављала су се знатно ређе (табела 3).

Најчешћи узрочник салмонелозног тровања храном је *Salmonella enteritidis*.

Табела 3. Алиментарне епидемије према врсти обољења у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Обољење		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Intoxicaciones alim. bacter.</i>	Број епидемија	45	41	38	40	15
	Број оболелих	810	388	451	400	131
<i>Salmonelloses</i>	Број епидемија	71	81	70	43	86
	Број оболелих	521	556	478	296	601
<i>Shigellosis</i>	Број епидемија	1	1	1	3	-
	Број оболелих	8	12	7	47	-
<i>Botulismus</i>	Број епидемија	2	2	3	1	2
	Број оболелих	5	7	14	3	5
	Број умрлих	-	-	-	2	-
<i>Infec. intes.bacter.</i>	Број епидемија	13	16	2	5	5
	Број оболелих	128	91	28	45	38
<i>Infec. intes. campylobacter</i>	Број епидемија	-	-	2	2	4
	Број оболелих	-	-	10	8	17
<i>Brucellosis</i>	Број епидемија	2	-	-	-	-
	Број оболелих	7	-	-	-	-
<i>Diarrhoea et gastroenteritis</i>	Број епидемија	-	15	7	8	6
	Број оболелих	-	86	51	129	68
<i>Trichinellosis</i>	Број епидемија	10	13	23	9	4
	Број оболелих	190	115	101	74	48
	Број умрлих	1	-	-	-	-
<i>Hepatitis virosa acuta A</i>	Број епидемија				1	-
	Број оболелих				14	-
УКУПНО	Број епидемија	164	173	150	112	122
	Број оболелих	1678	1365	1176	1016	908
	Број умрлих	1	0	0	0	0

Контактне епидемије

Као и претходних година, у 2009. години контактним путем најчешће се ширио вирусни хепатитис А (12 епидемија) са 130 оболелих (табела 5). Број оболелих регистрован у овим епидемијама је за око пет пута мањи него у епидемијама регистрованим у 2008. години.

Регистрована је једна породична епидемија бактеријског менингитиса у којој се као пут преноса наводи контакт.

У 2009. години пријављено је седам епидемија сепсе у болничким установама са 51 оболелом особом, четири су умрле, а пут преноса је био контакт.

Табела 5. Епидемије вирусног хепатитиса А са контактним путем ширења у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Обољење		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Hepatitis virosa acuta A</i>	Бр. епид.	42	49	84	49	12
	Бр. обол.	362	261	357	719	130

Ваздушно-капљичне епидемије

Табела 6. Ваздушно-капљичне епидемије према врсти обољења у Републици Србији, у периоду од 2005. до 2009. године

Обољење		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>Varicella</i>	Број епидемија	8	3	2	2	4
	Број оболелих	478	40	17	11	136
	Број умрлих	-	-	-	1	-
<i>Erythema infectivum</i>	Број епидемија	-	-	2	-	-
	Број оболелих	-	-	33	-	-
<i>Scarlatina</i>	Број епидемија	3	1	3	5	3
	Број оболелих	20	9	23	102	10
<i>Tonsilopharyngitis streptococcica</i>	Број епидемија	2	1	2	-	-
	Број оболелих	105	14	28	-	-
<i>Pneumonia viralis</i>	Број епидемија	-	-	1	-	-
	Број оболелих	-	-	9	-	-
<i>Adenovirosis.</i>	Број епидемија	1	-	-	2	-
	Број оболелих	14	-	-	43	-
<i>Q febris</i>	Број епидемија	-	3	1	2	1

Обољење		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
<i>TBC</i>	Број оболелих	-	17	3	8	3
	Број епидемија	6	3	5	5	6
	Број оболелих	17	6	18	11	19
<i>Influenza</i>	Број епидемија	2	-	3	3	26
	Број оболелих	923	-	9803	23.627	63.442
	Број умрлих					29
<i>Morbilli</i>	Број епидемија	-	-	1	1	-
	Број оболелих	-	-	201	2	-
<i>Meningitis bact.</i>	Број епидемија	2	-	-	-	-
	Број оболелих	4	-	-	-	-
	Број умрлих	1	-	-	-	-
<i>Parotitis epidemica</i>	Број епидемија	-	-	-	3	4
	Број оболелих	-	-	-	210	155
УКУПНО	Број епидемија	24	13	20	24	46
	Број оболелих	1561	109	10135	24.023	64.517
	Број умрлих	1	0	0	1	28

Хидричне епидемије

У 2009. години пријављене су три хидричне епидемије, са 194 оболеле особе. У две епидемије извор инфекције су били објекти за водоснабдевање, а у једном случају инфекција се ширила путем воде из базена.

БОЛНИЧКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЕПИДЕМИЈЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА



Регистровању и пријави болничке инфекције (БИ) мора претходити прикупљање клиничких, лабораторијских и других информација везаних за дијагностику. Особа која врши надзор мора да сагледа да ли су испуњени сви критеријуми за одређену врсту БИ на коју се сумња (дефиниција случаја).

Код нас су прихваћене дефиниције Центра за превенцију и контролу болести у Атланти (CDC) и приликом доношења одлуке да ли се ради о БИ не сме се сметнути с ума да дијагноза коју је поставио лекар клиничар не мора значити и да се ради о БИ.

Не треба заборавити да инфекција удружена са компликацијама или погоршање основне болести присутне на пријему не значи да се ради о БИ и ако нови патоген или погоршање симптома наводи на закључак да се ради о новој инфекцији. Болничка инфекција такође није инфекција новорођенчета стечена трансплацентарно и уочена унутар 48 сати након рођења (херпес симплекс, токсоплазмоза, рубела, цитомегаловирус или сифилис), реактивација постојеће инфекције која је била у латентној фази (херпес зостер, херпес симплекс, сифилис или туберкулоза). Следећа стања такође не можемо регистровати као БИ: колонизација, инфламација која је последица одговора органа на повреду или стимулација неким неинфективним агенсом као на пример хемикалијама.

Анализом приспелих Годишњих извештаја о БИ уочено је да се нису сви строго придржавали критеријума Центра за превенцију и контролу болести, па где је год било могуће потврдити ову врсту грешке, те инфекције су одбачене и нису урачунате у укупан број БИ. Ограничење у провери валидности приспелих података свакако постоји из разлога што се евидентиране пријаве БИ Институту за јавно здравље Србије достављају само на годишњем нивоу, па је немогуће интервенисати у моменту када код особе која врши надзор постоји дилема да ли је у питању БИ или не, а у таквим случајевима неретко се прихвата дијагноза коју је поставио клиничар (пример је случај бронхитиса који је пријављен као БИ, а у извештају је наведено да је дијагнозу поставио клиничар и ниједан други критеријум из дефиниције није испуњен).

Преваленција БИ

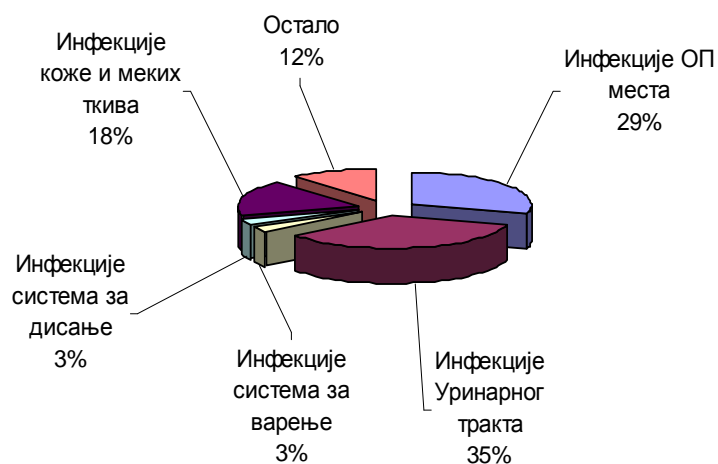
Две здравствене установе су надзор над болничким инфекцијама у току године обављале само путем преваленције (поједине су урадиле један пресек стања у току године,

а неке и више). Остале установе, за надзор путем преваленције, определиле су се само за одељења са мањим ризиком за настанак болничких инфекција.

Табела 1. Преваленција болничких инфекција по одељењима, 2009. године

Одељење	Преваленција БИ (%)	
	Најнижа	Највиша
Интерна медицина	0	3,80
Хирургија	0	9,50
Ортопедија	0	16,66
Гинекологија-акушерство	0	8,0
Неонатологија	0	14,28
Интензивна нега	0	20,0

Према **локализацији** најучесталије су инфекције уринарног тракта чија је учесталост 35%, затим инфекције оперативног места 29% и инфекције коже и меких ткива 18%.



Графикон 1. Преваленција болничких инфекција према локализацији, 2009. године

Најчешћи узрочници БИ на одељењима где је спровођен надзор путем преваленције су: *Escherichia coli* (25%), *Pseudomonas spp.* (21%), *Staphylococcus aureus* (18%).

Инциденција БИ

Табела 2. Стопа инциденције пацијената са БИ по одељењима, 2009. године

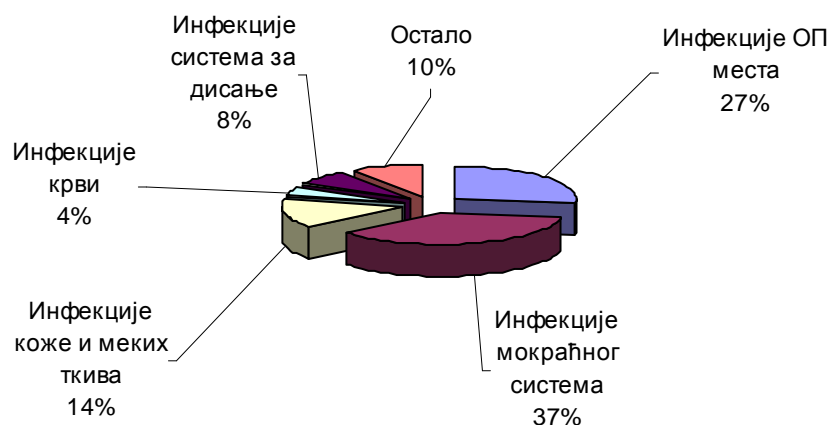
Одељење	Број одељења	Стопа инциденције болничких инфекција на 1000 пацијената-дана хоспитализације	
		Најнижа	Највиша
Хирургија	14	0,13	2,27
Ортопедија/трауматологија	9	0,2	13,18
Интензивна нега	9	0,07	33,33
Неонатологија	7	1,09	3,42
Урологија	11	0,23	8,77
Гинекологија-акушерство	11	0,25	7,89

Табела 3. Стопе инциденције пацијената са БИ по одељењима за период 2005–2009. године

Одељење	Стопе инциденције пацијената са БИ (%)									
	Најнижа					Највиша				
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Хирургија	0,1	0,3	0,1	0,2	0,13	3,3	9,4	4,0	3,3	2,27
Ортопедија/трауматологија	1,4	0,2	0,5	0,2	0,2	13,0	9,1	9,0	9	13,18
Интензивна нега	21,7	3,1	0,5	0,3	0,07	56,9	27,7	40,6	18	33,33
Неонатологија			0,3	0,3	1,09			5,9	3,4	3,42
Урологија	1,1	0,4	0,3	0,1	0,23	10,1	4,5	9,9	6,1	8,77
Гинекологија/акушерство	0,3	0,1	0,1	0,1	0,25	9,9	10,5	5,7	3,1	7,89

Табела 4. Стопа инциденције болничких инфекција на појединим одељењима, на 1000 пацијент/дана хоспитализације

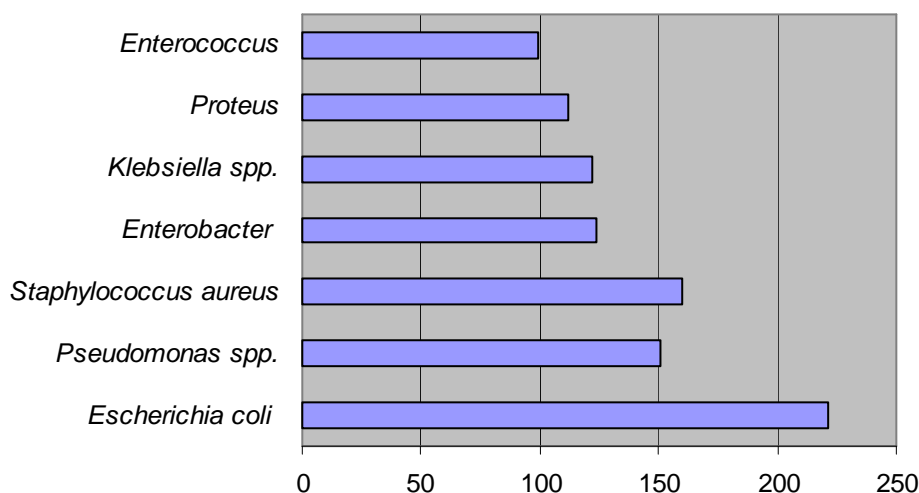
Одељење	Број одељења	Стопа инциденције болничких инфекција на 1000 пацијената-дана хоспитализације	
		Најнижа	Највиша
Хирургија	14	0,13	4,92
Ортопедија/трауматологија	10	0,19	7,99
Интензивна нега	9	0,33	73,52
Неонатологија	7	2,08	8,8
Урологија	11	0,33	13,21
Гинекологија-акушерство	11	0,12	5,66



Графикон 2. Учесталост болничких инфекција према локализацији, 2009. године

На основу података добијених праћењем инциденције, као и претходне године, најучесталије су инфекције уринарног тракта, а затим инфекције оперативног места.

Учесталост болничких инфекција према узрочнику



Графикон 3. Најчешћи узрочници БИ на одељењима где је надзор спровођен путем инциденције

Заступљеност појединих узрочника болничких инфекција није промењена у односу на заступљеност у претходној години. Доминирају грам негативни узрочници (74%) што је веома важно при дефинисању и спровођењу мера превенције. У претходној години најчешће изоловани узрочници су *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas*.

Од укупно 160 изолата *Staphylococcus aureus*, за 60 изолата је утврђена резистенција на Methicillin (37,5%).

Микробиолошку потврду има 90% регистрованих БИ што представља побољшање у односу на претходну годину када је микробиолошку потврду имало 73% болничких инфекција.

Клинички центри

(Београд, Војводина, Ниш, Крагујевац)

У клиничким центрима Београд, Војводина, Ниш и Крагујевац спроводи се континуирани свеобухватни и циљани надзор над БИ.

Због разлике у структури клиника или института, учесталост болничких инфекција за ове четири здравствене установе приказана је у односу на локализацију.

Најучесталије су инфекције оперативног места (33,54%), инфекције уринарног тракта (32,73%), затим инфекције крви (20,67%).

Резистенција на антимикробне лекове приказана је у табели бр. 4.

Резистенција на антибиотике

Европски центар за превенцију и контролу болести (ECDC) установио је Европски систем надзора над резистенцијом на антибиотике (EARSS). Овај центар се бави рутинским прикупљањем и анализом података о антимикробној резистенцији из 30 европских земаља, израчунава трендове и даје повратне информације. Систем прати антимикробну резистенцију одређеног броја микроорганизама, најзначајнијих узročника БИ међу којима су и *Staphylococcus aureus* (резистенција на Methicillin–MRSA и Vancomycin–VRSA) као и *Enterococcus faecalis* и *Enterococcus faecium* (резистенција на Vancomycin и Aminoglycoside). Прихватају се само подаци о узročницима добијеним из узорак крви и ликвора. Према њиховим подацима за 2007. годину није регистрован ни један случај VRSA, а учесталост MRSA се креће од 0 – 52%, са трендом раста у Финској, Данској, Чешкој, Немачкој, Белгији, Мађарској, Енглеској, Португалији и Малти и падајућим трендом у Француској и Словенији.

Методологија утврђивања резистенције узročника болничких инфекција у Србији још увек није уједначена у свим микробиолошким лабораторијама.

У табели која следи приказани су само подаци о резистенцији на антимикробне лекове које су доставили клинички центри без назначене врсте узорка.

Табела 5. Епидемиолошки значајни узročници болничких инфекција и њихова резистенција

Узročник	Укупан број изолата	MRSA (%)	VRE (%)
<i>Staphylococcus aureus</i>	266	60,52	
<i>Enterococcus spp.</i>	483		26,70

*Подаци приказани за 3 Клиничка центра (Ниш није доставио потпуне податке)

Од укупног броја изолата *Staphylococcus aureus*, 60,52% је резистентно на Methicillin.

Епидемије болничких инфекција у 2009. години

Табела. 5. Епидемије болничких инфекција у 2009. години

Обољење МКБ10	Број епидемија	Број оболелих/ умрлих
<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta</i>	4	32
<i>Enterocolitis per Clostridium difficile</i>	4	61/2
<i>Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specifikata</i>	1	14
<i>Pneumonia bacterialis</i>	1	5/3
<i>Varicella sine complicatione</i>	2	7
<i>Septicaemia alia, specifikata</i>	7	51/4
УКУПНО	19	170

Број регистрованих епидемија септикемије у 2009. години је нешто повећан. Разлог за ово повећање је вероватно побољшана ажурност у пријављивању и препознавању ове врсте инфекција. Контакт је и даље најчешћи пут преноса БИ.

Табела 7. Број епидемија БИ у односу на укупан број епидемија 2005–2009. године

Година	Укупно епидемија	Епидемије БИ		Укупно оболелих у епидемијама заразних и паразитарних болести	Оболели у епидемијама БИ	
		Број	% од укупног броја епидемија		Број	% од укупног броја оболелих
2005	285	3	1,0	4097	21	0,5
2006	293	18	6,1	2575	187	7,3
2007	324	28	8,6	12408	263	2,1
2008	259	32	12,35	27073	373	1,4
2009	246	19	7,72	11837	170	1,4

Број пријављених епидемија БИ у здравственим установама у 2009. години знатно је мањи у односу на претходну годину што би се могло објаснити побољшаним надзором и регистравањем појединачних случајева болничке инфекције и правовременим предузимањем мера за њихово сузбијање и превенцију.

ДОДАТАК: ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2009. ГОДИНИ

Извршени послови и задаци из области епидемиологије у 2009. години са Косова и Метохије (српски део)

Служба епидемиологије у Заводу за јавно здравље у Косовској Митровици у 2009. години реализовала је мере и задатке из Програма превенције и контроле заразних и незаразних болести у циљу заштите здравља становништва, на територији Косова и Метохије, српски део.

Процену епидемиолошке ситуације отежава кашњење пријава заразних болести, немогућност благовремене интервенције у српским енклавама Косова и Метохије из познатих разлога. Без обзира на отежане околности служба епидемиологије успела је да обиђе све српске енклаве и да спроведе потребна епидемиолошка испитивања.

Редовно су анализирани седмодневни и периодични извештаји о кретању заразних и паразитских болести на Косову и Метохији и пружена је стручна-методолошка помоћ здравственим установама у реализацији Плана на спровођењу здравствене заштите.

У току 2009. године Заводу за јавно здравље из српских средина Косова и Метохије, пријављено је укупно 1491 случај заразних болести са стопом инциденције од 95,21/10.000. Из четири општине северног дела Косова и Метохије (Косовска Митровица, Звечан, Лепосавић и Зубин Поток) пријављен је 621 случај заразних болести (8,89/ 1000), а из осталих српских средина 870 случаја (10,02/1000).

Највиша стопа инциденције забележена је у Гњилану (14,55/1000).

Табела 1. Број оболелих и стопе инциденције од заразних и паразитских болести у 2009. години по општинама у северном делу Косовскомитровачког округа

Општина	Број оболелих	Инц/1000	Број становника
Косовска Митровица	260	11,30	23.000
Лепосавић	280	12,93	21.650
Звечан	16	0,81	19.692
Зубин Поток	65	11,82	5.500
УКУПНО	621	8,89	69.842

Табела 2. Број оболелих и стопа инциденције од заразних и паразитских болести у 2009. години у енклавама Косова и Метохије

Енклава/ општина	Број оболелих	Инц/1000	Број становника
Ораховац	1	0,83	1200
Липљан	0	0	11.000
Гораждевац	5	6,25	800
Прилужје	15	4,00	3748
Грачаница	83	13,83	6.000
Гњилане, Витина, Косовска Каменица Ново Брдо	582	14,55	40.000
Косово Поље	14	1,16	12.000
Штрпце	170	14,16	12.000
УКУПНО	870	10,02	86.748

Табела 3. Заразне и паразитарне болести по групама обољења регистрованим у 2009. години на Косову и Метохији

Групе заразних болести	Број оболелих	Инц/10.000
Цревне заразне болести	851	54,34
Респираторне заразне болести	507	32,37
Зоозоозе	0	0
Трансмисивне заразне болести	0	0
Болести које се преносе полним путем	35	2,23
Паразитске болести	56	3,57
Остале заразне болести	42	2,68
УКУПНО	1491	95,21

У структури заразних болести, према броју оболелих и стопи инциденције прво место припада групи цревних заразних болести са учешћем од 57,07% и стопом инциденције 54,35/10.000, следе респираторне заразне болести са учешћем 34,00% и стопом инциденције 32,37/10.000 и паразитарне болести са учешћем 3,75% и стопом инциденције 3,57/10.000.

У фебруару месецу 2009. године, у Студентској мензи у Косовској Митровици регистрована је епидемија салмонелозе. Од 400 експонираних лица, оболело је 10 студената, шест хоспитализованих. Екипе Завода за јавно здравље Приштина – Косовска Митровица су спровеле мере сузбијања и даљег ширења епидемије, а предложене су и мере за трајно отклањање опасности.

У априлу месецу 2009. године у Студентској мензи у Косовској Митровици регистрована је друга епидемија тровања храном у којој је било 456 експонираних, од тога су оболеле 83 особе (студенти и радници у мензи). Лабораторијским испитивањем намирница изолована је *Salmonella enteritidis*. Предузете су против епидемијске мере и пооштрен је санитарно-епидемиолошки надзор, уз редовну контролу здравствене исправности намирница.

Табела 4. Пријављене епидемије на територији Косовскомитровачког округа и српских енклава Косова и Метохије за 2009. годину

Обољење	Место	Захваћена популација	Број оболелих	Број експонираних	Број хоспитализованих	Датум почетка епидемије	Датум завршетка епидемије	Извор заразе
Salmonellosis aliae A02	Кос. Митровица	Студентска менза	10	400	6	6. 2. 2009	13. 2. 2009	Претпостављен
Salmonellosis aliae A02	Кос. Митровица	Студентска менза	83	456	30	24. 04. 2009	05. 05. 2009	Претпостављен

Обављени су редовни здравствени прегледи лица запослених у производњи и промету животних намирница, снабдевање становништва исправном водом за пиће, над лицима запосленим у установама за децу и омладину, апотекама и здравственим организацијама.

Приватни сектор је без санитарног надзора, јер је рад санитарној инспекцији онемогућен. Приватни објекти раде без минимума хигијенско-епидемиолошких услова.

Огромне су депоније отпадних материја, што представља легло глодара и паса луталица.

Епидемиолошка служба урадила је преглед деце и особља у обдаништима централног Косова (Лапље Село, Угљаре, Грачаница, Сушица, Чаглавица, Батусе, Штрпце и Доња Гуштерица).

Спречавање и сузбијање болничких инфекција праћено је редовним посетама епидемиолога одељењима са високим ризиком од инфекција (инфективно, урологија, ортопедија, хирургија, неонатологија и др).

У 2009. години пријављена је и обрађена једна болничка инфекција и предложене су мере за спречавање и сузбијање болничких инфекција.

Проглашењем епидемије новог соја вируса грипа А(Н1Н1) од већег епидемиолошког значаја за територију Републике, на територији Косовско митровачког округа и српских енклава на Косову и Метохији предузето је следеће:

- Одржани су састанци са свим релевантним структурама Косова и Метохије (српске средине) а поступаће се по Стручном–методолошком упутству за контролу уношења и ширења новог соја вируса грипа А(Н1Н1) Посебне радне групе за примену плана активности пре и у току пандемије грипа.
- Директор Завода за јавно здравље у Косовској Митровици и начелник косовскомитровачког управног одбора одржали су хитан састанак са Стручним тимом за реализацију Плана активности за сузбијање ширења новог вируса грипа А(Н1Н1), са директорима здравствених установа, председницима општина, мобилним тимовима Завода за јавно здравље, представницима медија и другима.
- У Заводу за јавно здравље у Косовској Митровици 1.10. 2009. године одржан је састанак Посебне радне групе за примену активности пре и у току пандемије грипа. На састанку су присуствовали: директори здравствених установа, прдставници општине, Медицинског факултета, Републичка санитарна инспекција, координатори за имунизацију и др.
- Редовно се обилазе све здравствене установе на територији Косова и Метохије које су у надлежности Завода за јавно здравље Приштина – Косовска Митровица и прати се епидемиолошка ситуација на терену.
- Завод за јавно здравље у Косовској Митровици у сарадњи са санитарном инспекцијом са којом је у координацији, врши надзор и контролу примене планова за пандемију у свим здравственим установама на Косову и Метохији у оквиру своје надлежности.
- Формиране су посебне изолационе јединице на инфективном и педијатријском одељењу за оболеле од грипа, јединицама интензивне неге, са одговарајућим капацитетима за респираторну подршку.
- Забрањена је посета свим хоспитализованим болесницима у здравственим установама (према процени надлежне епидемиолошке службе у сарадњи са Комисијом за болничке инфекције у општој болници у Косовској Митровици и Клиничко-болничком центру у Грачаници).
- Здравствене установе су обезбедиле за раднике на пријемним одељењима средства заштите (маске и рукавице, средства за дезинфекцију руку).
- Врши се дезинфекција јавних установа (обданишта, школе, здравствене установе,, студенски центар и др.).
- Хитно пријављивање случајева акутног респираторног дистрес синдрома епидемиолошкој служби Завода за јавно здравље .
- Прати се број обољења сличних грипу на недељном нивоу, као и број хоспитализованих случајева од обољења сличних грипу на дневном нивоу (инфективно и педијатријско одељење).

- Код тешких случајева служба епидемиологије Завода за јавно здравље у сарадњи са инфективним одељењем косовскомитровачке болнице организовала је узорковање материјала за вирусолошко испитивање и транспортовала га на Институту за вирусологију и вакцине „Торлак”.
- Код потврђених случајева предузете су све неопходне мере према Стручно-методолошком упутству за контролу ширења пандемијског грипа.
- Надзорне јединице за праћење тешке акутне респираторне болести достављају нултне извештаје епидемиолошкој служби Завода за јавно здравље у Косовској Митровици.
- Фиксне и мобилне екипе по домовима здравља спроводе ванредну имунизацију одређених категорија лица на свим вакциналним пунктовима Косова и Метохије (српски део).
- Вакцина се допрема специјалним возилом Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак”, а допрема се свим вакциналним пунктовима уз поштовање „хладног ланца“, по плану дистрибуције вакцина коју је сачинио Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”.
- Редовно се врши контрола вакциналних пунктова уз додатна појашњења, контрола извођења имунизације, контрола чувања вакцина.
- Организован је здравственоваспитни рад у школама, обдаништима, студентском центру о општим мерама превенције грипа примерено узрасту у сарадњи са домовима здравља.
- Дистрибуиран је пропагандни материјал (постери, лифлети) свим здравственим установама, а оне су у обавези да га уз помоћ патронажних служби дистрибуирају свим установама на територији своје надлежности.
- Одржава се континуирана комуникација са медијима.
- У сарадњи са надлежнима у домовима здравља одржани су састанци са наставницима и родитељима а поводом ванредне имунизације против пандемијског грипа вирусом А(Н1Н1) ученика школа по територијалној надлежности.
- У више наврата обишло се угрожено подручје где је пооштрен епидемиолошки надзор над цревним и респираторним заразним болестима. Изводиле су се акције праћења водоснабдевања, хлорисања индивидуалних бунара, дезинфекција и дезинсекција просторија и др.

Вакцинација и контрола вакцинације

Служба епидемиологије Планом вакцина за 2009. годину пружала је стручно-методолошку помоћ код израде планова имунизације, редовне дистрибуције и контроле вакциналних пунктова на територији Косова и Метохије(српски део).

Проблеми око имунизације представљају лица без евиденције, досељена, расељена и лица без вакциналних картона – ромска популација и др. Али, уз методу „претраживања и евидентирања“ и та лица се уз велики напор вакцинишу.

Посебан проблем око имунизације представља ромска популација у ромском насељу „Чесмин Луг”и ново саграђено ромско насеље у јужном делу Косовске Митровице, ромско насеље Марковац у Племетини-општина Вучитрн, где се вакцинација изводи како по албанском тако и по нашем Програму.

Вакцина се редовно допрема за континуирану вакцинацију вакциналним пунктовима са Института за имунологију и вирусологију „Торлак” у Београду, а антирабични имуноглобулин и антирабична вакцина из Пастеровог завода у Новом Саду, уз поштовање хладног ланца.

Због кашњења ММР вакцине, настали су проблеми око редовне имунизације, као и допунске имунизације у „Недељи имунизације“.

Наставља се са имунизацијом здравствених радника, студената, ученика здравствене струке са вакцином против хепатитиса Б.

У 2009. години на територији Косова и Метохије (српски део) дистрибуирано је 62.710 доза вакцина из обавезног Програма имунизације лица одређеног узраста .

Због нередовног снабдевања електричном енергијом у појединим местима централног Косова и немогућности одржавања хладног ланца, вакцине из појединих вакциналних пунктова повучене су у Завод за јавно здравље у Косовској Митровици где се чувају на прописан начин

Редовно је пружана стручна помоћ домовима здравља у организовању и вршењу обавезних имунизација, а организују се и семинари за особље које спроводи вакцинацију.

Имунизација против сезонског грипа вакцином „Ваксигрип“, дистрибуирана је свим домовима здравља. Препоручена је примена ове вакцине особама старијим од 65 година и хроничним болесницима.

Од 17.12.2009. године спроводи се вакцинација против пандемијског грипа А(Н1Н1) на свим вакциналним пунктовима, а вакцина се дистрибуира по плану расподеле Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“.

У току године редовно се обилазе вакцинални пунктови, прати се ток имунизације како на дневном тако и на недељном нивоу, а извештаји се редовно достављају Институту за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“.

У оквиру Програма спроводи се елиминација и ерадикација приоритетних заразних болести кроз активни надзор над АФП – недељно извештавање. Настављена је активност на одржавању статуса подручја, које је спровело ерадикацију дечје парализе, као и Програм елиминације морбила, конгениталне рубеле и неонаталног тетануса.

Превенција беснила

У циљу превенције беснила евидентирани су сви случајеви озлеђених од животиња сумњивих на беснило, индиковани су антирабично третирану уз вођење одговарајуће евиденције и у складу са усвојеном процедуром је обавештен Пастеров завод у Новом Саду. У 2009. години у Заводу за јавно здравље – служби епидемиологије пријављено је 70 озлеђених особа од бесне или животиње за коју се сумња да је бесна, где је 28 пацијената третирано антирабичним имуноглобулином и антирабичном вакцином. Пацијенти су били озлеђени од паса луталица, мачака, који се не могу ставити под десетодневни надзор.

Добру сарадњу служба епидемиологије постиже са Пастеровим заводом у Новом Саду, сектор за беснило, где је снабдевеност антирабичним имуноглобулином и антирабичним вакцинама на завидном нивоу.

У просторијама Завода за јавно здравље у Косовској Митровици одржан је састанак светског дана борбе против беснила, по први пут ове године.

ДДД служба

У току 2009. године одсек ДДД реализовао је мере дезинфекције, дезинсекције и дератизације, као и према захтевима трећег лица.

У више наврата одрађена је дезинфекција, дезинсекција и дератизација митровачке болнице, школа, обданишта, ромских кампова, избегличких насеља и др.

Приоритети епидемиолошке службе у наредном периоду биће усмерени ка праћењу кретања заразних и хроничних незаразних болести, контроли извођења редовних систематских вакцинација и вакцинација по клиничким и епидемиолошким индикацијама, спровођење Програма о елиминацији морбила, конгениталне рубеле и неонаталног тетануса, контроли спровођења принципа хладног ланца, у снабдевању и дистрибуцији вакцина, како у северном делу Косовскомитровачког округа, тако и у српским енклавама широм Косова и Метохије, надзору над акутном флакцидном парализом (АФП), надзору над болничким инфекцијама, редовној дезинфекцији, дезинсекцији и дератизацији, здравственом надзору лица запослених у производњи и промету животних намирница, надзору над повратницима из иностранства, здравственоваспитном раду и др.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О КРЕТАЊУ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2009. ГОДИНИ

Рб.	БОЛЕСТ	Косовска Митровица	Звечан	Лепосавић	Ново Брдо	Зубин Поток	Ораховац	Липљан	Косовска Каменица	Прилужје	Витина	Грачаница	Гњилане	Косово Поље	Штрпце	Гораждевац	СВЕГА
1.	<i>Salmonellos aliae</i>	47	3	1		1						1	4		3	1	61
3.	<i>Intox.alim.bac</i>	13		16		1					1		17		1		49
4.	<i>Diarrhea et gastroenteritis causa infectionis suspecta</i>	48	2	172	3	7			9	1	5	28	355		106		736
5.	<i>Meningitis vir.</i>	1							1								2
6.	<i>Hep.vir.ac.A</i>									1			2				3
7.	<i>Hep. nir. non determinata</i>	1															1
8.	<i>TBC</i>	22	1				1					2	1	4			31
9.	<i>TBC organorum aliorum</i>	1															1
10.	<i>Scarlatina</i>			4								2					6
11.	<i>Varicella</i>	48	5	76		50			7	11		28	145	4	57	3	434
12.	<i>Morbilli</i>									1							1
13.	<i>Rubella.</i>											5	2	1			8
14.	<i>Mononuc.inf.</i>	6		4		2							1				13
15.	<i>Pharyngitis streptoc.</i>										2						2
16.	<i>Tonsilitis streptoc.</i>												1				1
17.	<i>Influenza virus identificatum.</i>	2										4				1	7
18.	<i>Influenza virus non identificata</i>											1					1
19.	<i>Inf. sex. chlamydiales</i>	2															2
20.	<i>Hep.vir.ac.B</i>												1		1		2
21.	<i>Hep.vir.ac.C</i>														1		1
22.	<i>Hep.vir.chr.C</i>	3				1				1					1		6
23.	<i>Hep.vir.chr.B sine delta agente</i>			1													1
24.	<i>HBsAg</i>	17	1	1		2											21
25.	<i>HIV seropoz. non spec</i>	2															2
26.	<i>Septicaemia alia, non specificata</i>	1															1
27.	<i>Scabies</i>	17		2								12	20	5			56
УКУПНО		231	12	277	3	64	1		17	14	8	83	549	14	170	5	1451

**КРЕТАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ПО МЕСЕЦИМА
НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА**

Рб.	Болест/месец	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	УКУ- ПНО
1.	<i>Salmonellos aliae</i>		3	1	3	27	2	3	9	6	1	2	4	61
3.	<i>Diarrhea et gastroenteritis causa infectionis suspecta</i>	11	28	42	35	55	43	72	144	136	86	27	57	736
4.	<i>Intox.alim.bac</i>	1	2	8	3	4	3	1	9	16			2	49
5.	<i>Meningitis vir</i>			1						1				2
6.	<i>Hep.vir.ac.A</i>	1			2									3
7.	<i>Hep. nir. non determinata</i>							1						1
8.	<i>TBC</i>		3			6	1	5		4	5		7	31
9.	<i>TBC organorum aliorum</i>				1									1
10.	<i>Scarlatina</i>			1	1							3	1	6
11.	<i>Varicella</i>	33	36	47	21	46	26	48	14	21	41	64	37	434
12.	<i>Morbilli</i>												1	1
13.	<i>Rubella.</i>			2	1	1	2					1	1	8
14.	<i>Mononuc.inf.</i>	1		2	1	3	1	4					1	13
15.	<i>Influenza virus non identificata</i>												1	1
16.	<i>Influenza virus identificatum.</i>	3										2	2	7
17.	<i>Pharyngitis streptoc.</i>			2										2
18.	<i>Tonsilitis streptoc.</i>						1							1
19.	<i>HBsA</i>		5							16				21
20.	<i>Inf. sex. chlamydiales</i>								2					2
21.	<i>HIV seropoz. non spec</i>									2				2
22.	<i>Hep.vir.chr.B sine delta agente</i>											1		1
23.	<i>Hep.vir.ac.B</i>					1					1			2
24.	<i>Hep.vir.ac.C</i>									1				1
25.	<i>Hep.vir.chr.C</i>		5	1										6
26.	<i>Scabies</i>	1	1	7	12	2	8	4	4		7	3	7	56
27.	<i>Septicaemia alia, non specificata</i>							1						1
УКУПНО		51	83	114	80	145	87	138	183	204	140	103	121	1451

**КРЕТАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ПО ПОЛУ И УЗРАСТУ НА ТЕРИТОРИЈИ
КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА
КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2009. ГОДИНИ**

БОЛЕСТ	ПОЛ /УЗРАСТ	0	1	2	3	4	5	6	7- 9	10- 14	15- 19	20- 29	30- 39	40- 49	50- 59	60 и више	СВЕГА
<i>Salmonellosis aliae</i>	М		2		2	3			1	1		26	3		2	2	43
	Ж		1	1						1		8	1	3	1	2	18
<i>Diarrhea et gastro.causa</i>	М		22	21	21	16	4	7	38	35	25	31	34	28	31	57	371
	Ж		15	14	16	10	6	7	16	32	34	37	25	27	39	87	365
<i>Intox.alim.bac</i>	М		1	1	1				2	5		4	2	2	2	3	23
	Ж					1			1	5	2	8	4	1	1	3	26
<i>Meningitis vir.</i>	М											1					1
	Ж										1						1
<i>Hep.vir.ac.A</i>	М						1								1		2
	Ж										1						1
<i>Hep. vir. non determinata</i>	М												1				1
	Ж																
<i>TBC</i>	М										3	2		3	6	3	17
	Ж		1						1		2	5	1	1		3	14
<i>TBC organorum aliorum</i>	М												1				1
	Ж																
<i>Morbilli</i>	М																
	Ж		1														1
<i>Rubella</i>	М		1	4		1											6
	Ж		1	1													2
<i>Parotitis</i>	М																
	Ж																
<i>Mononuc.infec</i>	М		1						2	1	1	2		1			8
	Ж		1						1	2		1					5
<i>HIV seropoz. non spec</i>	М												1				1
	Ж											1					1
<i>Hep.vir.chr.B sine delta agente</i>	М														1		1
	Ж																
<i>Hep.vir.ac.B</i>	М		1								1						2
	Ж																
<i>Hep.vir.ac.C</i>	М																
	Ж															1	1
<i>Hep.vir.chr.C</i>	М											3		1			4
	Ж															2	2
<i>HBsAg</i>	М											2	1	7	3		13
	Ж																
<i>Septicaemia alia, non specificata</i>	М														1		1
	Ж																
УКУПНО	М																
	Ж																

ПРИЛОГ